

Ügyszám: NAIH-2298-23/2013/H.

Tárgy: közvetlen üzletszerzési célú
adatkezelés

H A T Á R O Z A T

I. A **Webvízió Kft.** (a továbbiakban: Kötelezett, 6722 Szeged, Rigó u. 22.) által folytatott jogellenes adatkezelést megtiltom azáltal, hogy elrendelem adatkezelési gyakorlatának alábbiak szerinti átalakítását:

1. módosítsa az „Adatvédelmi és adatkezelési nyilatkozat tartalmát” az alábbiakban – III. 2. pontban - részletezetteknek megfelelően, és a módosított nyilatkozatot küldje meg a Hatóságnak;
2. a már regisztrált felhasználókat tájékoztassa a megváltozott dokumentumról, és ezek ismeretében kérje a korábbi nyilatkozat alapján regisztrált érintettek hozzájárulásának megerősítését;
3. a meg nem erősített regisztráció esetében gondoskodjon a felhasználó adatainak törléséről.

Kötelezett a határozat végrehajtásáról annak kézhezvételétől számított **30 napon belül értesítse** a Hatóságot.

Kötelezem továbbá az általa végzett jogellenes adatkezelés miatt

**750 000, azaz hétszázötvenezer forint
adatvédelmi bírság**

megfizetésére.

II. Egyúttal az Ez Design Kft. (6725 Szeged, Petőfi S. sgt. 52.), a Famillio Kft. (1134 Budapest, Dévai u. 26-28.), a Csodasövény Kft. (8360 Keszthely, Kinizsi utca 66.), a Goldner Kft. (1097 Budapest, Tóth Kálmán u. 33/B. 6. em. 3.), a TUI Magyarország Kft. (1065 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 17.), és a Genertel Zrt. (1134 Budapest, Dévai utca 26-28.) jogellenes adatkezelését megtiltom. Ennek az adatkezelési gyakorlatnak alábbiak szerinti átalakításával kell eleget tenni:

1. kérik a Kötelezettől átvett adatok tekintetében a felhasználók tájékozott hozzájárulásának megerősítését, a hozzájárulást kifejezetten meg nem erősítők adatait pedig töröljék.

Erről a határozat kézhezvételétől számított **30 napon belül értesítsék** a Hatóságot.

III. A Data-Object Bt. (6722 Szeged, Mérey u. 17.), a Piknik Kft. (8611 Siófok-Kiliti, Honvéd u. 73.), és a SCITEC Kft. (1134 Budapest, Váci út 49.) vonatkozásában az eljárást megszüntetem.

IV. A bírságot a határozat jogerőre emelkedését követő **15 napon** belül a *Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság központosított bevételek beszédése célelszámolási forintszámlája (10032000-00319425-30006009)* javára kell megfizetni. Az összeg átutalásakor kérem hivatkozzon a NAIH-2298/2013. BÍRS. számra.

Egyidejűleg elrendelem jelen határozat azonosító adatokkal való nyilvánosságra hozatalát a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) honlapján.

E döntés ellen közigazgatási úton jogorvoslatnak helye nincs, de a közléstől számított 30 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címzett, azonban a Hatósághoz benyújtandó keresettel lehet kérni annak bírósági felülvizsgálatát. A tárgyalás tartása iránti kérelmet a keresetben jelezni kell. A teljes személyes illetékmentességben nem részesülők számára a bírósági felülvizsgálati eljárás illetéke 30 000 Ft, a per tárgyi illetékfeljegyzési jogos.

A bírság meg nem fizetése esetén a kiszabott összeget a befizetési határidő utolsó napját követő naptól késedelmi pótlék terheli, melynek mértéke a mindenkor érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A meg nem fizetett bírság és késedelmi pótlék köztartozásnak minősül, melynek behajtása adók módjára történik.

Az ügyben eljárási költség nem merült fel, így annak viseléséről nem rendelkezttem.

INDOKOLÁS

I. Az eljárás menete:

A Hatóság 2013. november 15-én az információs önrendelkezési jogról és információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 60 § (1) bekezdése alapján hivatalból adatvédelmi hatósági eljárást indított a Kötelezettel szemben NAIH-2298/2013/H számon, melyről a Kötelezettet értesítette.

A vizsgálat tárgya a Kötelezett általános adatkezelési gyakorlata, ezen belül a regisztrált felhasználók adatainak kezelése, a hírlevelek és reklámok küldésének gyakorlata, a honlapon található „Adatvédelmi és adatkezelési nyilatkozat”, valamint „Szerződési feltételek és adatvédelmi nyilatkozat” volt.

A Kötelezett oldalán a kampányokban regisztráló személy azért regisztrál, hogy egy üzenetben linkelt humoros kisfilmet küldjön egy általa megadott ismerős e-mail címére, illetve a Cigányhoroszkóp kampányban a „Halljam a jövőt” gombra kattintva személyes horoszkópot hallgasson meg, a Nőnap

Cigányáldás kampányban nőnap „szerencsehozó romaáldásban” részesüljön, vagy a Világvégeóra kampányban a „Juss fel a hajóra, jelentkezz utasnak, nyerd hajóutat” szövegű felhívásra regisztrál.

Ezek a kisfilmek jelentik lényegében a „kampányokat”, a regisztráló személy megadja a saját nevét és e-mail címét, illetve egy ismerőse nevét és e-mail címét, majd az ismerős üzenetben megkapja a kisfilmet, az érintett regisztráló pedig bekerül a Kötelezett adatbázisába. A Nyilatkozat szerint a címzett nevét és címét a rendszer nem tárolja.

A vizsgálat tárgyát képezte egyben a Kötelezettnek a személyes adatok érintett kérelmére történő törlésének gyakorlata, mely egy egyedi panaszon alapult. A Hatósághoz küldött beadványában a bejelentő előadta, hogy a korábban megtörtént leiratkozások ellenére továbbra is érkeztek postafiókjába hírlevelek a Kötelezett e-mail címéről. A bejelentő kifogásolta továbbá, hogy a Kötelezett harmadik személynek is megadta az ő elektronikus levélcímét. A hatósági eljárást megelőző, 6742/2012/V. számú vizsgálati eljárás során a Kötelezett közölte, hogy a kifogásolt e-mail címet a Hatóság eljárásának hatására 2013. január 14-én törölték rendszerükből. Ennek ellenére 2013. június 4-én a bejelentő újabb kéretlen levelet kapott a Kötelezettől a fent említett – a Kötelezett állítása szerint törölt – címre.

1. A Kötelezett honlapján valamely „kampány”-ban regisztrálók az ún. Adatvédelmi és adatkezelési nyilatkozat (a továbbiakban: Nyilatkozat) elfogadásával adják hozzájárulásukat az adatkezeléshez. A hatósági vizsgálat részletesen foglalkozott ezen Nyilatkozat tartalmával.

A Hatóság 2013. november 22-én NAIH-2298-3/H/2013. számon végzést bocsátott ki, melyet a Kötelezett 2013. november 26-án átvett. A végzésben a következőkről kért tájékoztatást:

A Nyilatkozatban megnevezett tíz adatkezelő között hogyan osztják meg az adatkezelési feladatokat és a felelősséget. A Nyilatkozat tartalmazza továbbá, hogy a hozzájárulással előre meg nem határozott, a megfogalmazás szerint „velük kapcsolatban álló más társaságoknak” átadhatják az érintettek személyes adatait. A Hatóság arról kért tájékoztatást, hogy mely társaságoknak és milyen adattovábbítások történtek ez alapján. Kérdés volt továbbá, hogy milyen jogszabályi felhatalmazás alapján kötelezik az érintetteket, hogy mindegyik felsorolt adatkezelőnél egyenként saját maguk tiltsák meg az adatkezelést (a kutatás és a közvetlen üzletszerzés célját szolgáló név- és lakcímadatok kezeléséről szóló 1995. évi CXIX. törvény (Dmtv.) 20. § (2)), valamint hány nevet és címet kezelnek az adatbázisukban (a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. tv (Grt.) 6. § (5)). Tájékoztatást várt arról is, hogy miként biztosítják, hogy az adatok regisztrációkor való rögzítéséhez adott hozzájárulást elkülönítsék a hírlevél fogadásához való adatkezeléshez adott hozzájárulástól, milyen jogszabályi felhatalmazás alapján tartalmazza a Nyilatkozat azt, hogy a „Szervező fenntartja a jogot, hogy megkeressen és nyilvánosságra hozzon a birtokában lévő személyes adatokat, ha ezt a működés fenntartása, valamint az ügyfelek és a Szervező védelme megkívánja”, és ezt mely esetekben alkalmazzák, továbbá mit jelent a gyakorlatban a Nyilatkozatban megfogalmazott „adatok mozgatása”. Kérdés volt az is, hogy a 2012-es Cigányhoroszkóp és Romaáldás Kampányhoz kapcsolódó Adatvédelmi és adatkezelési nyilatkozatban mi az oka, hogy az adatkezelési nyilatkozat elfogadásáról szóló checkbox előre ki van pipálva, így az érintett anélkül regisztrálhat, hogy a Nyilatkozatot előzetesen elolvasta volna (<http://webvizio.hu/ciganyhoroszkop/adatvedelminyilatkozathoroszkop.html>).

Tisztázandó volt továbbá, hogy a Kötelezett a NAIH-nál folytatott vizsgálati eljárás során azt a tájékoztatást adta, hogy a kérdéses .....[hu](mailto:.....@webvizio.hu) címet 2013. január 14-én törölték az adatbázisukból, 2013. június 4-én azonban a bejelentő erre a címre újabb kéretlen hírlevelet kapott a hirlevel@webvizio.hu címről. A törlés után milyen forrásból szerezték a bejelentő e-mail címét és nevét, illetve az érintett hozzájárulásának hiányában milyen jogszabályi felhatalmazás alapján kezelik a bejelentő nevét és e-mail címét.

Kérte a Hatóság Dmtv. 5. § (2) alapján vezetett adattovábbítási nyilvántartás másolatának megküldését, a törlési kérelmek teljesítését szabályozó eljárásrendjük, és az Adatvédelmi Szabályzatuk másolatának megküldését.

A Kötelezett válasza 2013. december 12-én érkezett. Ebben kifejtette, hogy a Hatóság egész eljárását alaptalannak tartja, mert az eljárás megindításának ténybeli alapja hiányzik amiatt, mert a fent hivatkozott, általuk törölt e-mail címre sem az említett 2013. június 4-i napon, sem más napon nem küldtek e-mailt. A Hatóság további kérdéseire azt a tájékoztatást adta, miszerint az idézett adatátadás az adatfeldolgozó igénybevételét jelenti, ők adatfeldolgozót nem vettek igénybe.

A válaszuk szerint a Nyilatkozatban felsorolt minden adatkezelő a regisztrációval kezdődően önállóan jár el, az adatok felett – a Nyilatkozat és a jogszabályok adta kereteken belül – önállóan rendelkezik. A „Mikulás kampány” során – az érintettek teljes körű tájékoztatása mellett – a felsorolt tíz társaság számára történt marketing célú adatbázis építése, a vonatkozó adatvédelmi és direkt marketing szabályok betartása mellett. A feliratkozók – a Nyilatkozat alapján – pontosan tisztában voltak azzal, hogy mely társaságok marketing adatbázisába kerülnek be adataik, mint ahogyan azzal is tisztában voltak, hogy adataik törlésére bármikor, minden további feltétel nélkül lehetőségük van. Az adatkezelés megtiltásáról azt a választ adta, hogy mivel az egyes adatkezelések külön-külön jogviszonyt jelentenek, és az érintettek dönthetnek úgy, hogy egyes adatkezelők számára az adatkezelést megtiltják, mások esetében pedig nem, erre külön-külön lehetőségük van. A Dmtv. 20. § (2) bekezdése az adatkezelőre, vagy az általa későbbiekben harmadik személy részére átadott adatok kezelőire vonatkozik. Jelen esetben a Mikulás kampány során, az arra történő regisztrációval eleve e nevesített tíz adatkezelőhöz kerültek az adatok, amely adatkezelők az adatokat harmadik személy részére nem továbbították. Ezért a jelenlegi gyarkorlatuk a tiltási eljárásra vonatkozóan nem ütközik a Dmtv. 20. § (2) bekezdésébe, de úgy döntöttek, hogy 2014. január 1-től az érintett erre irányuló kifejezett kérésére a tiltó nyilatkozat tényéről a többi nevesített adatkezelőt is értesítik, jelezve, hogy az érintett az adatainak kezelését az ő vonatkozásukban is megtiltotta.

A Kötelezett tájékoztatott továbbá, hogy jelenleg 342 767 személy adatát (név, e-mail cím) kezelik, ebből 32 032 származik a Mikulás kampányból. Mivel az adatkezelés egyetlen és kifejezett célja a promóciós anyagok küldésének lehetősége, ezért nem értelmezhető az adatok rögzítéséhez és reklám, hírlevél fogadásához való külön-külön hozzájárulás. Arra a kérdésre, hogy mire vonatkozik a személyes adatok nyilvánosságra hozásáról rendelkező kikötés, azt a tájékoztatást adta, hogy a rendelkezés kifejezetten a törvényi előírások betartására, illetve hatósági megkeresések teljesítésére utal, azonban mivel hatósági megkeresések esetén sem lehet szó nyilvánosságra hozatalról, ezért a pontatlan megfogalmazást a jövőben módosítják „nyilvánosságra hozatal”-ról „illetékes hatóságnak történő továbbítás”-ra.

Az „adatok mozgatása” elmondásuk szerint az adatok adatkezelőkhöz történő eljuttatását jelenti, azt az egyszeri műveletet, amelynek során a nevesített adatkezelők az adatok birtokába kerülnek. A

checkbox előre kipipálásáról úgy nyilatkozott, hogy a tesztelések során jelentős felhasználói lemorzsolódás volt tapasztalható, ha ezt a műveletet (checkbox kipipálása) külön is szükséges volt elvégezni, miközben a tesztelők elenyésző kisebbségének nem volt csak egyértelmű, hogy az akcióban való részvétel adataik megadásával és marketing célra történő használatával jár. Ezzel szemben azt hitték, hogy a checkbox kipipálása valami nagyobb engedély megadását vagy feltétel elfogadását jelentené, ezért azt nem tették meg, és hibás működésre gyanakodtak. Az érintettek minden esetben lehetősége volt előzetesen, a regisztráció előtt elolvasni az adatkezelési nyilatkozatot és az abban foglaltak birtokában dönteni arról, megadja-e adatait vagy sem. Jelenleg vizsgálják annak lehetőségét, hogy az érintettek teljes tájékozottság birtokában, önkéntesen tett hozzájárulását hogy lehet összhangba hozni a szoftver használhatósági követelményével.

Válaszukban ezután ismét kijelentették, hogy a kérdéses e-mail cím törlésre került, illetve a hírlevelek kiküldésére szolgáló szerver naplóállományának másolatával kívánták azt igazolni, hogy a címre a megadott napon nem küldtek levelet, illetve elmondásuk szerint a kérdéses napon egyáltalán nem volt hírlevél küldés más címre sem. A törlési kérelmek teljesítését szolgáló eljárásrendjüket, és az adatvédelmi és adatkezelési szabályzatukat megküldték.

A kérdéses e-mail cím tulajdonosa ugyanakkor a Hatóságnak eljuttatta a levelezőrendszeréből kimásolt adatokat: az első képen a listán látszanak a kapott levelek az időpontokkal együtt, amiből egyértelműen kitűnik, hogy a panaszos a Kötelezett válaszával ellentétben is kapott leveleket a Webvízió e-mail címéről 2013. június 4-én és 2013. augusztus 5-én.

2. A tényállás tisztázása érdekében 2014. január 24-én a Hatóság NAIH-2298-5/2013/H. számon újabb végzéssel fordult a Kötelezethez, melyben a következők tisztázását várta. A Kötelezett tájékoztatása szerint mind a tíz, a Nyilatkozatban megnevezett adatkezelő önállóan jár el, önálló felelősséggel rendelkezik. Válaszuk 3. pontjában írták, hogy *az adatkezelők viszont harmadik személy részére az adatokat nem adták át.* A Hatóság információt kért arról, hogy amennyiben önállóan járnak el, a Kötelezett milyen információval rendelkezik arról, hogy a többi adatkezelő nem továbbítja az adatokat más adatkezelőnek, illetve milyen megállapodás van érvényben erre vonatkozóan cégük és a felsorolt adatkezelők között, a Hatóság kérte az erre vonatkozó megállapodást, illetve várta az adatkezelőkkel kötött megállapodások vagy egyéb dokumentumok másolatát, ami bizonyítja, hogy a felsoroltak külön adatkezelőként külön felelősséggel működnek.

A Hatóság az eljárás során tesztregisztrációt végzett a Kötelezett oldalán, kizárólag erre a célra létrehozott e-mail címmel. A felsorolt e-mail címek kizárólag a Kötelezett oldalán kerültek regisztrálásra, azt sem más regisztrációra, sem levelezésre nem használta sem a Hatóság, sem más. Később reklámanyag érkezett e címre. A feladó címe nem köthető sem a Kötelezethez, sem a felsorolt adatkezelőkhöz sem. A Hatóság tájékoztatást kért az e mögött álló jogügyletekről.

Választ várt a Hatóság arra, hogy milyen módon használják fel a megadott adatokat adatbázis-értékesítésre, kiknek értékesítették az adatokat, illetve kérte az erre vonatkozó dokumentumok másolatát.

További tisztázást várt az, hogy a Nyilatkozat úgy fogalmaz, miszerint *előfordulhat* az adatok mozgatása. A Kötelezett válaszában arról tájékoztatott, hogy ez a „mozgatás” a felsorolt adatkezelőknek való adatátadást jelenti. A Hatóság arról kért információt, hogy milyen szempontok alapján döntenek el, hogy a regisztrált adatot mely adatkezelő kapja meg, illetve várta a kiválasztás

szempontjait szabályozó dokumentumot, szabályzatot. Amennyiben nem minden adatkezelő kapja meg az adatokat, a regisztráló személy hogyan szerez tudomást arról, hogy adatait a felsoroltak közül mely adatkezelő kapta meg, illetve amennyiben minden regisztrált adatot megkap a többi felsorolt adatkezelő, mi az oka annak, hogy a regisztráló személy valótlan tájékoztatást kap az adatkezelésről, hiszen ez esetben nem *előfordulhat*, hanem minden esetben megvalósul az adatok „mozgatása”.

A Hatóság tájékoztatást kért továbbá arról, hogy mi a gyakorlata az adatoknak a felsorolt adatkezelők részére történő átadásának. Új regisztráció esetén az adatkezelők az adatokat automatikusan megkapják, vagy bizonyos időközönként történik több új regisztrált adatainak átadása, illetve tájékoztatást kért a gyakorlati megvalósítás egyéb részleteiről.

A vizsgált e-mail cím törlésével kapcsolatban tisztázást várt, hogy a Kötelezett hatósági eljárásban adott válasza szerint a címet valóban törölték, arra nem küldtek hírlevelet, valamint a fent hivatkozott napon egyáltalán nem küldtek hírlevelet az adatbázisban szereplő személyeknek. A Hatóság birtokában van azonban az e-mail másolata, mely szerint a kérdéses napon (2013. június 4-én) a bejelentőnek a hirlevel@webvizio.hu címről érkezett a levél, „Jelentkezz tesztvásárlónak” tárggyal. A Hatóság arról kért tájékoztatást, hogy mi a Kötelezett válasza és a Hatóság birtokában lévő bizonyíték közötti ellentmondás oka.

A Kötelezett válasza 2014. február 17-én érkezett. Ebben leírta, hogy az érintett adatkezelőkkel semmilyen külön megállapodás nincs, a Nyilatkozat alapján járnak el, és szóbeli nyilatkozatukon alapul, hogy a kezelt személyes adatokat harmadik személynek nem továbbítják. A tesztregisztrációval kapcsolatban azt a tájékoztatást adta, hogy a Hatóság tesztregisztrációjának pontos adatai nélkül nem tudja megválaszolni az adattovábbításra vonatkozó kérdést.

Tájékoztatott továbbá, hogy adatbázis-értékesítés nem történik, a regisztráltak személyes adatait harmadik személynek nem adják át, azokat csak a Nyilatkozatban szereplők kezelik. Az adatok „mozgatására” vonatkozó kérdésre azt a tájékoztatást adta, hogy nincs kiválasztási szempont, minden adatot megkap minden adatkezelő. A Nyilatkozatban ez a megfogalmazás a Kötelezett tájékoztatása szerint túlzott pontosságra való törekvés volt, valamint a Nyilatkozat első változatának készítésekor még nem volt végleges minden technikai részlet abban a kérdésben, hogy az egyes további adatkezelők hogyan fognak ténylegesen hozzáférni az adatbázishoz. A több lehetséges megoldás közül végül az adatkezelőknek való teljes átadás került megvalósításra. A Nyilatkozat ezen megfogalmazása félreérthető, de pontosítani fogják. A felsorolt adatkezelők részére az adatok nem folyamatosan, hanem az egyes kampányok lezárultával, egyben kerülnek átadásra. Az átadás gyakorlati megvalósítása hordozható adattárolón file szintű titkosítással történik, az adathordozót a Kötelezett munkatársa személyesen kézbesíti.

A Kötelezett azt a tájékoztatást adta továbbá, hogy a törölt címre történt e-mail küldés tárgyában újabb belső vizsgálatot végeztek, mely a következő eredményre vezetett. Nevezett kampány végrehajtásához az informatikusok külső hírlevélküldő rendszert használtak, mely során nem az aktuális, hanem egy korábbi adatbázis került betöltésre. Ez az adatbázis viszont még tartalmazta az időközben az éles adatbázisból már törölt e-mail címeket is. Belső vizsgálatuk feltárta, hogy az említett hírlevélén kívül 2013. augusztus 5-én szintén kiküldésre került egy hírlevél, ugyanilyen technikai tesztelés keretében. A saját rendszerükben ezért nem volt nyoma a kérdéses hírlevélküldésnek, így adhatott a korábbi levelében erre vonatkozó választ.

3. A Hatóság tekintettel a meghozandó döntés állásfoglalás jellegére, a Ket. 33. § (7) bekezdése alapján – a tényállás teljes körű felderítése és a kellően megalapozott döntés meghozatala érdekében – indokoltnak tartotta az eljárási határidő 21 nappal történő meghosszabbítását, melyet a NAIH-2298-18/2013/H. sz. végzésével 2014. március 13-án rendelt el.

Az adatkezelés körülményeinek tisztázása érdekében egyidejűleg ekkor vált szükségessé a Nyilatkozatban felsorolt adatkezelők ügyfélként történő bevonása, így 2014. március 13-án a Hatóság az eljárásba ügyfélként bevonta az Ez Design Kft-t (6725 Szeged, Petőfi S. sgt. 52.), a Famillio Kft-t (1134 Budapest, Dévai u. 26-28.), a Goldner Kft-t (1097 Budapest, Tóth Kálmán u. 33/B. 6. em. 3.), a Csodasövény Kft-t (8360 Keszthely, Kinizsi utca 66.), a Data-Object Bt-t (6722 Szeged, Mérey u. 17.), a SCITEC Kft-t (1134 Budapest, Váci út 49.), a Genertel Zrt-t (1134 Budapest, Dévai utca 26-28.), a TUI Magyarország Kft-t (1065 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 17.) és a Piknik Kft-t (8611 Siófok-Kiliti, Honvéd u. 73.), melyről a felsorolt társaságokat értesítette.

Az eljárásba bevont ügyfelek részére a Hatóság azonos tartalmú, 2014. március 13-án NAIH-2298-17/2013/H. számon kibocsátott végzésében kért tájékoztatást. Kérte az adatkezelőket, mutassák be a közvetlen üzletszerzési tárgyú adatkezelésüket, a Kötelezettel való üzleti kapcsolatukat. Információt kért továbbá arról, mikor, mennyi és milyen személyes adatot vettek át a Kötelezettől, ezeket az adatokat milyen céllal és hogyan használják fel, jelenleg hány személy adatát kezelik az „Adatvédelmi és adatkezelési nyilatkozat” alapján, illetve továbbítják-e a Kötelezettől átvett adatokat harmadik személy részére, ha igen, mi az adattovábbítás jogalapja. Kérte továbbá a Kötelezettel kötött szerződéseket, illetve bármilyen formában készült dokumentumot, mely kitér az adatátadás, az ellenszolgáltatás, és minden olyan további kérdésre, mely az Infotv-ben foglalt „adatkezelő” fogalmi meghatározása szerint az adatkezelő felelősségi körébe tartozik. A tesztrejestrációval kapcsolatban arra várt választ, hogy a [...@.....com](#), az [....@.....com](#), illetve a [....@.....com](#) címek a cégek használatában vannak-e.

A választ küldő adatkezelők mindegyike vázolta az együttműködést, mely közte és a Kötelezett között áll fenn. Az együttműködés lényege a Kötelezett által épített adatbázis átvétele a szerződésben meghatározott ellenérték fejében, és az adatbázis használata saját marketing céljaikra. Az adatkezelők mindegyike úgy nyilatkozott, hogy az átvett adatokat harmadik személy részére nem továbbították, és a tesztrejestrációs címre érkezett levél feladó e-mail címe nem áll kezelésükben. A Kötelezett és köztük kötött szerződést, valamint az adatátvételtől szóló jegyzőkönyvet a választ adó társaságok megküldték.

Mivel a SCITEC Kft. a küldött végzésére nem válaszolt, ezért a Hatóság 2013. május 10-én küldött levelében felszólította az azonnali válaszadásra. A Piknik Kft. a Kötelezettel kötött szerződést és az átadási jegyzőkönyvet ugyan elküldte a Hatóság számára, a végzés kérdéseire azonban nem válaszolt, így a Hatóság az ő részére is válaszadást sürgető végzést küldött. A SCITEC Kft. 2014. május 21-én válaszolt.

4. A Hatóság egyúttal további kérdések tisztázása végett 2014. március 13-án NAIH-2298-7/2013/H. számon újabb végzést bocsátott ki, melyet a Kötelezett március 18-án átvett. A végzésben a Hatóság megjelölte a tesztrejestráció során rögzített neveket és levelezési címeket. A [...@...hu](#) címre 2014. január 2-án a [...@.....com](#) címről, 2014. január 14-én a [...@...com](#) címről, és 2014. január 16-án a [...@.....com](#) címről érkezett reklám-levél. E címek nem egyeznek meg egyetlen, az

adatkezelési nyilatkozatban feltüntetett e-mail címmel sem, így nem tisztázott, hogy a feladó e-mail címekre hogyan jutott el a Kötelezett oldalán regisztrált cím. A pontos adatok ismeretében kérte a Kötelezett tájékoztatását a jogügyletről. Kérte továbbá mind a kilenc, az „Adatvédelmi és adatkezelési nyilatkozat”-ban megjelölt adatkezelővel kötött szerződést, illetve bármilyen formában készült dokumentumot, mely kitér az adatátadás, az ellenszolgáltatás, és minden olyan további kérdésre, mely az Infotv-ben foglalt „adatkezelő” fogalmi meghatározása szerint az adatkezelő felelősségi körébe tartozik. Választ várt arra, hogy az adatok többi felsorolt adatkezelő részére személyes kézbesítéssel történő átadáskor hogyan gondoskodik az adatbiztonságról.

Az előző válaszban említett külső hírlevélküldő rendszerrel kapcsolatban a Hatóság arról kért információt, hogy a Kötelezett mely külső hírlevélküldő rendszert használta fel, mely alkalmakkor, illetve mit takar a technikai tesztelés fogalma, továbbá kérte ennek a kampánynak a dokumentációját és ebből a panaszosra vonatkozó leveleket. Tájékoztatást kért továbbá arról, mennyi és milyen adatbázist tárolnak az aktualizált adatokat tartalmazó „éles” adatbázison kívül, hány másolata, illetve különböző időpontok szerinti tárolt változata van ennek, illetve pontosan mikor, kinek, mekkora adatbázist küldtek ki. Kérte annak megjelölését is, kik az informatikusok, akik a külső hírlevélküldő rendszert használták, és ők mely cégek alkalmazásában, megbízásában vannak. Kérte a 2012. január 1. óta rendezett kampányok adatkezelési, adatvédelmi tájékoztatóit. Egyúttal a Hatóság tájékoztatta a Kötelezettet, hogy az "Adatvédelmi és adatkezelési nyilatkozat"-ban megjelölt adatkezelőket a hatósági eljárásba ügyfélként bevonta.

A Kötelezett válasza 2014. április 4-én érkezett. Ebben kijelentette, hogy a tesztregisztráció során rögzített e-mail címre érkezett leveleket feladó címek nem állnak a kezelésükben, azokról információval nem rendelkeznek. Álláspontja szerint a freemail rendszerébe történő regisztrációkor adott hozzájárulás magyarázatot adhat az ismeretlen feladótól érkezett üzenet kérdésére. Az adatkezelőkkel kötött szerződéseket megküldte, egyúttal hangsúlyozta, hogy a szerződésen kívül semmilyen külön megállapodás nincs az adatkezelőkkel, a Hatóság korábbi kérdését úgy értelmezte, hogy külön megállapodás részleteiről vár tájékoztatást. A személyes kézbesítéssel kapcsolatban előadta, hogy kifejezetten biztonsági megfontolásokból született a döntés, hogy személyes kézbesítéssel jusson el az adatbázis az adatkezelőkhöz, a postai vagy közbenső tárhely használata helyett.

A technikai tesztelésre vonatkozó kérdésre azt a tájékoztatást adta, hogy a tesztelés célja mindkét esetben a számukra megvételekre ajánlott „Marketing Mérnök” elnevezésű rendszer kezelhetőségének, illetve nagy tömegű egyidejű kiküldés esetén teljesítmény és hatékonysági paramétereinek kipróbálása volt. Mindkét esetben a Kötelezett mint adatkezelő járt el az érintettek azon felhatalmazása alapján, miszerint a megadott e-mail címükre üzleti ajánlatot küldhetnek. A teszteléshez elkülönített tesztpéldány lett számukra egy külső tárhelyen telepítve, a tesztelés végeztével az adatbázis törlésre került. A tesztelést a Kötelezett munkatársai munkaviszony keretében végezték, tehát nem további adatkezelő vagy adatfeldolgozó igénybevételével történt.

Az adatbázisokkal kapcsolatban előadta, hogy a regisztrált felhasználók adatai két külön működő, de integrált rendszerben kerülnek tárolásra, egyfelől az alap adatbázisban, másfelől magukat a kiküldéseket végrehajtó rendszerben. Mindkét rendszer egy-egy éles adatbázis példánnyal rendelkezik, naponta vannak mentések az adatbázisról, amelyek ún. inkrementális mentések, tehát az előző naphoz képest a változások, hetente pedig teljes mentések. A teljes mentések

visszamenőleg két hónapra vannak megőrizve egy másik számítógépen (backup szerver), utána törlésre kerülnek. Korábban ezen mentési példányok törlése esetlegesen történt. A levelezés, kimenő/bejövő e-mailek naplózásra kerülnek (kinek lett küldve, milyen tárggyal) három évre visszamenőlegesen kereshető log (napló) állományban.

Tájékoztatása szerint a 2012-es Cigányhoroszkóp kampányban 206 831-en regisztráltak, ebből 185 583 személy adatai voltak értelmezhetőek, a nem értelmezhető adatokat véglegesen törölték a rendszerből. Jelenleg ebből a forrásból 176 577 regisztráló adatait kezelik, ebből a forrásból leiratkozottak száma 18 006, az ő adataikat véglegesen törölték az éles adatbázisból. A 185 583 adatból az egyes adatkezelők részére a következő számú adatot tartalmazó adatbázis lett átadva: az Ez Design Kft. részére 185 583, a Genertel Biztosító részére 170 000, a Famillio Kft. részére 162 245, a Goldner Kft. részére 162 245, a TUI Magyarország Kft. részére 100 000, a Csodasövény Kft. részére 71 309.

Tájékoztattott a 2012. január 1. óta szervezett kampányok listájáról az adatkezelési nyilatkozat dátumával, ezek:

2012-es Cigányhoroszkóp és Romaáldás – 2012. január 17., 2012-es Nőnap Cigányáldás kampány – 2012. március 7., 2012-es Mikulás kampány – 2012. december 5., 2012-es Világvége kampány – 2012. december 6., 2013-as Születésnap Cigányáldás kampány – 2013. június 14., 2014-es Cigányhoroszkóp – 2013. december 10.

A végzésben kért szerződéseket, adatátvételtől szóló jegyzőkönyveket, adatkezelési nyilatkozatokat csatolta.

5. Mivel a tényállás tisztázásához további kérdések merültek fel, ezért a Hatóság 2014. május 10-én újabb végzést bocsátott ki, melyben a Kötelezettől az alábbiakról kért információt. A külső hírlevélküldő rendszer tesztelése során hány olyan személynek került kiküldésre hírlevél, akiket az „éles” adatbázisból már az érintett kérésének megfelelően töröltek. Arra is választ várt, hogy 2012. január 1. óta kampányonként hány személy regisztrációját rögzítették, kampányonként mikor és hány személy adata került átadásra a felsorolt adatkezelőknek, és kérte az átadásokról készült jegyzőkönyvek megküldését.

A Kötelezett előző válaszában kifejtette, hogy a kampányban 185 583 személy regisztrációja volt értelmezhető. Az Ez Design Kft. részére pontosan ennyi regisztrált adat került átadásra, a felsorolt többi adatkezelő részére azonban kevesebb (170 000, 162 245, 100 000, 71 309 db). Korábbi válaszában úgy nyilatkozott, hogy nincsenek leválogatási szempontok, és az adatkezelők minden regisztrált adatot megkapnak. A Hatóság arról kért tájékoztatást, mi az oka annak, hogy nem minden felsorolt adatkezelő kapta meg a kampány teljes adatállományát, illetve az egyéb kampányokban milyen szempontok alapján történt az adatátadás.

A regisztrálók által elfogadandó nyilatkozat tartalmazza, miszerint "az adatkezelők az Ön személyes adatairól csak személyazonosságának igazolása után adnak tájékoztatást". A Hatóság kérdése volt, hogy a gyakorlatban milyen módon valósul meg a személyazonosság igazolásának ellenőrzése. A Hatóság egyúttal az adatvédelmi hatósági eljárásban vizsgált időszakot kiterjesztette 2012. január 1-től a határozathozatalig terjedő időszakra.

A Kötelezett 2014. május 29-én érkezett levelében a válaszadási határidő 15 nappal történő meghosszabbítását kérte, melyet a Hatóság NAIH-2298-22/2013/H. sz végzésével 2014. május 30-án engedélyezett.

A Kötelezett válasza 2014. július 27-én érkezett. Ebben tájékoztott, hogy a hírlevélküldő rendszer tesztelése 26, már törölt személy adatát érintette. Tételesen felsorolta továbbá az egyes kampányokban regisztráltak és az átadott adatok számát, valamint megküldte az átadásokra vonatkozó jegyzőkönyveket. Az adatleválogatásokról azt a tájékoztatást adta, hogy az adatátadások során a különböző darabszámok abból adódnak, hogy egyes adatkezelők nem várták meg a kampány végét, hanem az addig összegyűlt rekordokat kérték és kapták meg, míg más, üzleti döntéséből adódóan csak bizonyos mennyiségű rekordra tartott igényt (pl. a TUI Kft. 100 000 rekord).

6. Az eljárás során a Hatóság az alábbi dokumentumokat vizsgálta meg:

1. A Kötelezett oldalán regisztráltak által elfogadandó – 2012. január 17-én, 2012. március 7-én, 2012. december 5-én, 2012. december 6-án, 2013. június 14-én kelt - Adatvédelmi és adatkezelési nyilatkozat. E szerint a Nyilatkozat elfogadója hozzájárul, hogy adatait a Nyilatkozat elején felsorolt adatkezelők mindegyike kezelje, részére az adatkezelők visszavonásig elektronikus hirdetést, reklámlevelet küldjenek. Amennyiben az érintett az adatait törölni szeretné, azt minden felsorolt adatkezelőnél külön kell kezdeményeznie, a törlés jelzésére szolgáló e-mail címeket a Nyilatkozat felsorolja. A regisztráló adatát harmadik személynek nem adják ki.

A 2013. december 10-én kelt Nyilatkozat szerint a regisztráló hozzájárul ahhoz, hogy adatait a Kötelezett mint Szervező, és a felsorolt adatkezelők és azok megbízottjai kezeljék azért, hogy az érintett részére elektronikus reklám-üzeneteket küldjenek saját termékeikről, szolgáltatásaikról. Az adatok törlése iránti igényt a felsorolt adatkezelőknél külön-külön kell kérvényezni a megadott címen. A regisztráló hozzájárul a felsorolt adatkezelők részére történő adattovábbításhoz, illetve adatkezelésükhöz.

2. A Kötelezett és partnere által kötött adatgyűjtésre vonatkozó vállalkozási szerződések, melyek tartalma: A Kötelezett működteti adatbázis építő online regisztrációs oldalát, és a gyűjtött adatokat a szerződésben foglalt feltételeknek megfelelően ellenérték fejében továbbítja a szerződő partner részére. A partner részére azokat az adatokat továbbítja, amire a megrendelő igényt tart, aki azután saját adatbázist épít az adatokból a regisztráló által adott üzleti adatkezelésre vonatkozó felhatalmazás alapján. A Kötelezett az adat megszerzésétől az adat átadásáig felel az adat jogszerű kezeléséért, az adatbiztonságért, az adatok átadását követően az adatbiztonságért a megrendelő felel. A szerződés rögzíti az átvett adatokért fizetendő ellenérték összegét, valamint az adatgyűjtés idejének kezdetét és végét. A szerződéskötések időpontja 2012. február 21.

A Kötelezett és a Goldner Kft. között létrejött együttműködési megállapodás lényege, hogy a Kötelezett által a 2012-es Cigányhoroszkóp kampány során épített adatbázis átvételéért a Goldner Kft. nem anyagi ellenszolgáltatást nyújt, hanem a Kft. által üzemeltetett webáruház oldalán kiemelt hirdetési felületet biztosít a Kötelezettnek, valamint három alkalommal ajánlja saját hírlevél listáján a Kötelezett szolgáltatásait. A megállapodás létrejöttének dátuma 2012. január 20.

3. Adatátadásokról készült jegyzőkönyvek, amelyekben az Ez Design Kft., a Genertel Zrt., a Goldner Kft., illetve a Famillio Kft. rögzíti a 2012-es Cigányhoroszkóp kampányból átvett adatok számát, a Data-Obejct. Bt., a Piknik Kft. és a SCITEC Kft. jogelődje az All Nutrition Kft. pedig rögzíti, hogy a 2012-es Cigányhoroszkóp kampányból adatátvitel nem történt. Ezen jegyzőkönyvek kelte 2012. április 3 és 30. közötti.

Adatátadásról készült jegyzőkönyvek, melyek rögzítik, hogy a 2012-es Nőnapig cigányáldás kampányból, a 2012-es Mikulás kampányból, a 2012-es Világvége kampányból, a 2013-as Születésnapig cigányáldás kampányból adatátadás a Kötelezetten kívül felsorolt egyik adatkezelő részére sem történt, ezen jegyzőkönyvek kelte 2014. június 19.

Adatátadásról készült jegyzőkönyvek, melyek rögzítik a 2014-es Cigányáldás kampányból az Ez Design Kft. részére (jegyzőkönyv kelte 2014. június 19.) és a Frog Media Kft. (1097 Budapest, Tóth Kálmán u. 33/B. 6/3.) részére átadott adatok számát (jegyzőkönyv kelte 2014. január 21.), illetve, hogy a Goldner Kft. részére adatátadás nem volt (kelte 2014. január 21.).

II. Az ügyben alkalmazandó jogszabályi előírások:

Az Infotv. 3. § 2. pontja szerint *személyes adat: az érintettel kapcsolatba hozható adat - különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret -, valamint az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés;*

9.pontja szerint *adatkezelő: az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely önállóan vagy másokkal együtt az adatok kezelésének célját meghatározza, az adatkezelésre (beleértve a felhasznált eszközt) vonatkozó döntéseket meghozza és végrehajtja, vagy az adatfeldolgozóval végrehajtatja;*

7. pontban foglaltak szerint *hozzájárulás: az érintett akaratának önkéntes és határozott kinyilvánítása, amely megfelelő tájékoztatáson alapul, és amellyel félreérthetetlen beleegyezését adja a rá vonatkozó személyes adatok - teljes körű vagy egyes műveletekre kiterjedő - kezeléséhez;*

A 10. pont szerint *adatkezelés: az alkalmazott eljárástól függetlenül az adatokon végzett bármely művelet vagy a műveletek összessége, így különösen gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, lekérdezése, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adatok további felhasználásának megakadályozása, fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a személy azonosítására alkalmas fizikai jellemzők (pl. ujj- vagy tenyérnyomat, DNS-minta, íriszkép) rögzítése;*

13. *adattörlés: az adatok felismerhetetlenné tétele oly módon, hogy a helyreállításuk többé nem lehetséges;*

17. adatfeldolgozás: az adatkezelési műveletekhez kapcsolódó technikai feladatok elvégzése, függetlenül a műveletek végrehajtásához alkalmazott módszertől és eszköztől, valamint az alkalmazás helyétől, feltéve hogy a technikai feladatot az adatokon végzik;

Az Infotv. 5. § (1) bekezdése szerint személyes adat akkor kezelhető, ha

a) ahhoz az érintett hozzájárul, vagy

b) azt törvény vagy - törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben - helyi önkormányzat rendelete közérdeken alapuló célból elrendeli.

A 4. § szerint személyes adat kizárólag meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie az adatkezelés céljának, az adatok felvételének és kezelésének tisztességesnek és törvényesnek kell lennie.

A 14. § c) pontja szerint az érintett kérelmezheti az adatkezelőnél személyes adatainak - a kötelező adatkezelés kivételével - törlését vagy zárolását. A 17. § (2) bekezdés b) pontja szerint a személyes adatot törölni kell, ha az érintett - a 14. § c) pontjában foglaltak szerint – kéri.

15. § (2) Az adatkezelő az adattovábbítás jogszerűségének ellenőrzése, valamint az érintett tájékoztatása céljából adattovábbítási nyilvántartást vezet, amely tartalmazza az általa kezelt személyes adatok továbbításának időpontját, az adattovábbítás jogalapját és címzettjét, a továbbított személyes adatok körének meghatározását, valamint az adatkezelést előíró jogszabályban meghatározott egyéb adatokat.

18. § (1) A helyesbítésről, a zárolásról, a megjelölésről és a törlésről az érintettet, továbbá mindazokat értesíteni kell, akiknek korábban az adatot adatkezelés céljára továbbították.

20. § (2) Az érintettet az adatkezelés megkezdése előtt egyértelműen és részletesen tájékoztatni kell az adatai kezelésével kapcsolatos minden tényről, így különösen az adatkezelés céljáról és jogalapjáról, az adatkezelésre és az adatfeldolgozásra jogosult személyéről, az adatkezelés időtartamáról, arról, ha az érintett személyes adatait az adatkezelő a 6. § (5) bekezdése alapján kezeli, illetve arról, hogy kik ismerhetik meg az adatokat. A tájékoztatásnak ki kell terjednie az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogaira és jogorvoslati lehetőségeire is.

A gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Grt.) 6. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „ha külön törvény eltérően nem rendelkezik, reklám természetes személynek mint reklám címzettjének közvetlen megkeresése módszerével (a továbbiakban: közvetlen üzletszerzés), így különösen elektronikus levelezés vagy azzal egyenértékű más egyéni kommunikációs eszköz útján – a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel – kizárólag akkor közölhető, ha ahhoz a reklám címzettje előzetesen egyértelműen és kifejezetten hozzájárult.”

A Grt. 6. § (2) bekezdése kimondja, hogy „hozzájáruló nyilatkozat bármely olyan módon tehető, amely tartalmazza a nyilatkozó nevét, illetve – amennyiben a reklám, amelyre a hozzájárulás vonatkozik, csak meghatározott életkorú személyek számára közölhető – születési helyét és idejét,

továbbá azoknak a személyes adatoknak a körét, amelyek kezeléséhez a nyilatkozó hozzájárul, valamint a hozzájárulás önkéntes és a megfelelő tájékoztatás birtokában történő kifejezését.”

A Grt. 6. § (3) bekezdése értelmében *„az (1) bekezdés szerinti hozzájáruló nyilatkozat bármikor korlátozás és indokolás nélkül, ingyenesen visszavonható. Ebben az esetben a nyilatkozó nevét és minden egyéb személyes adatát az (5) bekezdésben meghatározott nyilvántartásból haladéktalanul törölni kell, és részére reklám az (1) bekezdésben meghatározott módon a továbbiakban nem közölhető”.*

(5) A reklámozó, a reklámszolgáltató, illetve a reklám közléte - az (1) bekezdés szerinti hozzájárulásban meghatározott körben - a náluk hozzájáruló nyilatkozatot tevő személyek személyes adatairól nyilvántartást vezet. Az ebben a nyilvántartásban rögzített - a reklám címzettjére vonatkozó - adat csak a hozzájáruló nyilatkozatban foglaltaknak megfelelően, annak visszavonásáig kezelhető, és harmadik fél számára kizárólag az érintett személy előzetes hozzájárulásával adható át.

A Grt. 6. § (7) bekezdése szerint *„az (1), illetve a (4) bekezdésben meghatározott módon közölt reklámhoz kapcsolódóan egyértelműen és szembetűnően tájékoztatni kell a címzettet arról a címről és egyéb elérhetőségről, ahol az ilyen reklámok részére történő közléséhez való hozzájáruló nyilatkozatának visszavonása, illetve a reklám küldésének megtiltása iránti igényét bejelentheti...”.*

Az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény (a továbbiakban: Ekertv.) 14. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy *„e törvény alkalmazásában elektronikus hirdetés bármely információs társadalommal összefüggő szolgáltatás vagy – a beszédcélú telefonhívás kivételével – elektronikus hírközlés útján közölt:*

- a) a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Grt.) 3. §-ának d) pontja szerinti reklám, vagy*
- b) társadalmi cél megvalósításához kapcsolódó, reklámnak nem minősülő tájékoztatás.”*

Az Ekertv. 14. § (5) bekezdése értelmében a Grt. 6. §-ában foglalt rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott elektronikus hirdetésre és a (2) bekezdés szerinti közlésekre.

A kutatás és a közvetlen üzletszerzés célját szolgáló név- és lakcímadatok kezeléséről szóló 1995. évi CXIX. törvény (Dmtv.) 20. § (2) bekezdés szerint *az érintettet kérelmére az adatkezelést végző közvetlen üzletszerző szerv köteles az általa kezelt adatairól írásban tájékoztatni, illetőleg azokat helyesbíteni. A harmadik személy részére átadott adatok helyesbítését vagy törlését - a hat hónapon belül továbbított adatok vonatkozásában - az érintett kérelmére az adatátadó szerv köteles kezdeményezni.*

III. A Hatóság megállapításai:

1. Az Adatvédelmi és adatkezelési nyilatkozat

1.1. Együttes adatkezelés

1.1.1. A Kötelezett közvetlen üzletszerzési célú adatszerzés érdekében épít adatbázist, az adatkezelés jogalapja az érintett hozzájárulása, melyet az érintett az „Adatvédelmi és adatkezelési nyilatkozat” regisztrációkor történő elfogadásával ad meg. A Nyilatkozat elfogadásával a Kötelezett weboldalán regisztráló személy hozzájárulását adja ahhoz, hogy adatait a felsorolt adatkezelők üzletszerzési célból a hozzájárulás visszavonásáig kezeljék.

A Kötelezett 2012. január 1. óta hat adatgyűjtést célzó kampányt szervezett, a kampányokban regisztrálók által elfogadandó Nyilatkozat tartalma lényegében azonos, eltérés az adatkezelőként megjelölt társaságok személyében van. A felsorolás három kampányban kampányonként tíz adatkezelőt jelöl meg, kettőben kampányonként tizenkettő, egyben négy adatkezelőt.

Az Infotv. az adatkezelő fogalmi meghatározásánál kimondja, hogy adatkezelőnek számít az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely önállóan vagy másokkal együtt az adatok kezelésének célját meghatározza, az adatkezelésre (beleértve a felhasznált eszközt) vonatkozó döntéseket meghozza és végrehajtja. A „másokkal együtt” kitétel a többes adatkezelés lehetőségét fogalmazza meg.

A 95/46/EK irányelv 29. cikke alapján létrejött Adatvédelmi Munkacsoport 2010. február 16-án elfogadott 1/2010. számú, az adatkezelő és az adatfeldolgozó fogalmáról szóló véleményében (a továbbiakban: Vélemény) megerősíti a „többes adatkezelés” lehetőségét, illetve részletesen foglalkozik a többes adatkezelés fogalmával. E helyen azért szükséges részletesen elemezni a Vélemény megállapításait, mert a tényállás elbírálásakor elsődleges kérdés annak eldöntése, hogy a Kötelezett és partnerei a Nyilatkozatban foglaltaknak megfelelően többes adatkezelést végeznek-e.

„Ez olyan, egyre növekvő számú helyzetekre vonatkozik, ahol különböző felek járnak el adatkezelőként, és a célokat és módok alapvető elemeit egynél több fél határozza meg. A feleknek a feldolgozás¹ céljainak és módjának meghatározásában való részvétele különböző formákat ölthet, és nem szükséges, hogy egyenlő arányban történjen. Több szereplő esetén a szereplők lehetnek egymással nagyon szoros viszonyban (pl. közös lehet egy feldolgozás minden célja és módja) vagy állhatnak lazább kapcsolatban (pl. csak a célok vagy módok, vagy azok egy része közös)”.

1.1.2 A Kötelezett (a szerződésekben: Vállalkozó) és szerződő partnerei (a szerződésekben: Megrendelő) által kötött szerződés 1.2 pontja szerint „a Vállalkozó köteles a weboldallal kapcsolatos kreatív elemeket, valamint az adatkezeléssel kapcsolatos tájékoztatásokat a weboldal megjelenítése, illetve az adatgyűjtési tevékenység megkezdése előtt a Megrendelővel írásban egyeztetni és jóváhagyatni”. E szerint az adatkezeléssel kapcsolatos tájékoztatás, amin az érintett

---

¹ Az uniós terminológia a feldolgozás kifejezést használja, helyes fordítása: adatkezelés

hozzájárulása alapul, egyeztetett és jóváhagyott állásponton alapul, az egyeztetés és jóváhagyás a Kötelezett és szerződő partnere közös álláspontjának kialakítását feltételezi, tehát, ha a szerződő partner nem ért egyet, vagy nem hagyja jóvá az adatkezelés részleteit, akkor nem vesz részt adatkezelőként a műveletekben. Az előbbiekből az következik, hogy a felsorolt adatkezelők az adatkezelés céljait, az adatkezelés kereteit együtt határozták meg, így fogalmilag közös adatkezelés valósulhat meg. A Nyilatkozat aláírója ugyanakkor egyedül a Kötelezett, nem a felsorolt adatkezelők együttesen, ez azonban a Vélemény alapján csak azt jelenti, hogy az adatkezelés körülményeinek kialakításában a Kötelezett részvétele volt jelentősebb.

1.1.3 A következőkben vizsgálendő, hogy az adatkezelők rendelkeznek-e közös adatkezelési céllal. Jelen esetben az adatkezelés célja a Nyilatkozat alapján közvetlen üzletszerzési cél, minden adatkezelő vonatkozásában. A Nyilatkozat szerint „A regisztrációval Ön hozzájárul ahhoz, hogy a kérdőíven megadott adatait közvetlen üzletszerzési célból visszavonó nyilatkozatáig kezeljük. Az adatkezelők ezeket az adatokat arra használják, hogy segítségükkel az általuk ajánlott termékről/szolgáltatásról és az ezekhez kapcsolódó akciókról, fogyasztói – és/vagy nyereményjátékokról információt nyújtsanak.” Itt tehát az látható, hogy az adatkezelők a kapott adatokat saját céljukra, saját termékük népszerűsítésére kívánják használni, és nem egy közös cél érdekében működnek együtt. Az adatkezelők gazdasági profilja eltérő (biztosító, testépítéshez étrendkiegészítőket forgalmazó cég, bababolt stb.), a szerződés kifejezetten kiköti a 2.8. pontban, hogy „a Vállalkozó vállalja, hogy a Megrendelővel konkurens céggel, így különösen a Megrendelővel azonos vagy hasonló tevékenységet folytató céggel nem köt egyéb hasonló megállapodást”.

A Vélemény kifejti továbbá, hogy *„először is önmagában az a tény, hogy a személyes adatok feldolgozásában, pl. egy láncolatban különböző alanyok működnek együtt, nem vonja maga után azt, hogy minden esetben együttes adatkezelőkről van szó, mivel az, ha két fél közös műveletekre vonatkozóan közös célok vagy módok nélkül adatokat cserél, csak különálló adatkezelők közötti adattovábbításnak tekintendő.*

Az értékelés azonban megváltozhat, ha különböző szereplők úgy döntenek, hogy a saját egyéni céljaik elérése érdekében közös infrastruktúrát hoznak létre. Ha ennek az infrastruktúrának a létrehozásakor a szereplők meghatározzák a használandó módok alapvető elemeit, akkor együttes adatkezelőknek minősülnek. Egyes esetekben különböző szereplők ugyanazokat a személyes adatokat dolgozzák fel egymás után. Ilyen esetekben valószínű, hogy mikroszinten a láncolat különböző feldolgozási műveletei különállónak látszanak, mivel mindegyiknek különböző célja lehet. Ellenőrizni kell azonban, hogy makroszinten ezeket a feldolgozási műveleteket nem kell-e „műveletek összességének” tekinteni, amelyek közös célra irányulnak vagy közösen meghatározott módokat használnak. „

A vizsgált dokumentumok alapján közös adatkezelési cél nem állapítható meg. Az eltérő profilú gazdasági társaságok között semmilyen együttműködési forma nem volt megfigyelhető, és a Nyilatkozat is az egyéni célok érdekében történő adatkezelést rögzíti. Tehát a közös adatkezelés valamely közös cél érdekében történő együttműködést feltételez, ilyen közös cél itt nem volt megállapítható.

1.1.4 Következő vizsgálandó kérdés az adatkezelők felelőssége, ami támpontot adhat az együttes adatkezelés megítélésére.

A Vélemény szerint „Jogi következmények az adatkezelők felelősségéhez is kapcsolódnak, ami különösen azt a kérdést veti fel, hogy az irányelv által megállapított „együttes adatkezelés” mindig egyetemleges felelősséggel jár-e. A felelősségre vonatkozó 26. cikk az egyes számú „adatkezelő” szót használja, és ezzel igenlő választ sejtet. Azonban amint már említettük, az „együttes”, vagyis „együtt végzett” tevékenységnek a valóságban számos módja lehet. Ez bizonyos körülmények között vezethet egyetemleges felelősséghez, de nem szükségszerűen: a különböző adatkezelők sok esetben különböző szakaszokban és különböző mértékben lehetnek felelősek a személyes adatok feldolgozásáért. A lényeg annak a biztosítása kell, hogy legyen, hogy még az olyan összetett adatfeldolgozási környezetekben is, ahol a személyes adatok feldolgozásában különböző adatkezelők játszanak szerepet, egyértelműen megállapítsák az adatvédelmi szabályok betartásáért és az e szabályok esetleges megszegéséért való felelősséget, annak elkerülése érdekében, hogy csökkenjen a személyes adatok védelme vagy a „negatív hatásköri összeütközés”, és joghézagok merüljenek fel, mivel ennek eredményeként az irányelvből eredő egyes kötelezettségeket vagy jogokat egyik fél sem biztosítaná. Leginkább ezekben az esetekben fontos, hogy az érintettek egyértelmű tájékoztatást kapjanak, amely ismerteti a feldolgozás különböző szakaszait és kifejti, hogy ezeknek kik a szereplői. Meg kell határozni továbbá, hogy minden adatkezelő minden érintett jogai tekintetében illetékes-e, illetve hogy melyik jogra vonatkozóan melyik adatkezelő illetékes. „

„Az együttesen eljáró felek bizonyos mértékű rugalmassággal rendelkeznek a kötelezettségek és felelősség maguk közötti elosztását illetően, mindaddig, amíg biztosítják a szabályok teljes körű betartását. Az előbbieken alapján lehet azzal érvelni, hogy az összes érintett fél egyetemleges felelősségét a bizonytalanságok megszüntetése egyik módjának kell tekinteni, és ez így csak annyiban érvényesül, amennyiben az érintett felek nem állapították meg a kötelezettségek és a felelősség alternatív, egyértelmű és ugyanannyira hatékony elosztását, vagy a ténybeli körülményekből ez nem következik egyértelműen.”

A szerződés 2.7. pontja szerint: „a Vállalkozó az adat megszerzésétől az adat átadásáig felel az adat jogszerű kezeléséért, az adatbiztonságért.” 3.3. pont: „Az adatok átadását követően az adatkezelés biztonságáért a Megrendelő felel. „ Az érintett jogainak érvényesítéséről a következő rendelkezés található a Nyilatkozatban: „Önnek joga van ahhoz, hogy az Adatkezelők által tárolt személyes adatait elérje, javítsa, frissítse és törölje. Amennyiben az Adatkezelők által tárolt személyes adatait el szeretné érni, javítani, frissíteni és törölni szeretné, akkor ezt az alábbi e-mail címeken jelezheti:” - itt az adatkezelők e-mail címeinek felsorolása áll. Továbbá az adatkezelés visszavonása pont alatt az alábbi tájékoztatás szerepel: „Önnek bármikor jogában áll személyes adatai kezelését indokolás nélkül megtagadni, illetve a regisztáció során tett hozzájáruló nyilatkozatait feltétel nélkül ingyenesen visszavonni. Visszavonó, illetve tiltó nyilatkozatát az Adatkezelők fentebb ismertetett e-mail címekre küldött nyilatkozatával teheti meg. Amennyiben adatainak kezelését minden adatkezelőnél meg kívánja szüntetni, úgy erről minden adatkezelőt értesítenie kell a fent megadott e-mail címeken.”

A felelősség szerződésben rögzített elosztása is azt tükrözi, hogy a felek egymástól jól elkülöníthető adatkezelést végeznek. Az adatkezelési cselekmények világosan elkülöníthető mozzanatokból

állnak: az érintett a Kötelezett oldalán regisztrál, egy későbbi időpontban a Kötelezett továbbítja az adatokat a nevesített adatkezelőnek, amely utána azokat saját céljára használja, önállóan kezeli, az adatkezelés jogszerűségéért az átvétel után felel, az érintett jogait önállóan biztosítja. A Kötelezett a Hatóság végzéseire adott válaszaiban többször is határozottan nyilatkozta, hogy az adatkezelők önállóan, önálló felelősséggel járnak el, kifejezetten önálló, egymástól független adatkezelői státusszal rendelkeznek.

A szerződés előző pontjai ismeretében nem értelmezhető a szerződés 9.2 pontja, mely kimondja, hogy „a Vállalkozó vállalja, hogy a Megrendelő tulajdonában vagy felügyelete alatt lévő, a Vállalkozó által bármilyen céllal és körülmények között megszerzett valamennyi személyes adatot megvéd, és azokat szigorúan az Európai Unióban, illetve Magyarországon a személyes adatok védelmét illetően hatályban lévő mindenkorai törvényi és jogszabályi előírásoknak megfelelően kezeli, az azok megsértéséből eredő valamennyi kárért teljes körű felelősséget vállal, valamint biztosítja Megrendelő részére az esetlegesen felmerülő adatkezeléssel kapcsolatos igényekből eredő teljes kár, illetve valamennyi költség megtérítését”. Tehát míg az előzőekben az adatkezelési cselekmények elkülönítése után a felelősséget is meghatározták, most az egész adatkezelésért, a Megrendelőnek már átadott (tulajdonában lévő) adatok kezeléséért is a Kötelezett vállalja a felelősséget.

Ugyanakkor a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 22.K.32.486/2013/5. számú ítélete kimondja: *„az Infotv. rendelkezései alapján, ha az adatkezelés feltételeit több adatkezelő alakítja ki, akkor valamennyi adatkezelő az adatkezelés egészének jogszerűségéért felelősséggel tartozik. „*

Jelen esetben tehát a Nyilatkozatban megjelölt többes adatkezelés azt jelentené, hogy az összes, a Nyilatkozatban felsorolt adatkezelő felelős az adatkezelés egészének jogszerűségéért, a másik magatartásáért, az esetlegesen a Nyilatkozattól eltérő adatkezeléséért is. Mivel a szerződés alapján az adatkezelés kereteit az adatkezelők együttesen alakítják ki, így ez alapján tekinthetők lennének együttes adatkezelőknek.

Ugyanakkor a korábban kifejtettek szerint a felelősségi körök egyértelmű elkülönítése, a közös cél és az adatátvétel után a további együttműködés hiánya miatt kérdéses, hogy valóban ez – az együttes adatkezelés megteremtése - volt-e a Kötelezett és szerződő partnerei szándéka a szerződés megkötésekor és a Nyilatkozat tartalmának megállapításakor.

Az előzőekben kifejtett elemzés alapján, a Vélemény iránymutatásait figyelembe véve a Hatóság azt a megállapítást teszi, hogy **a Kötelezett és partnerei nem együttes adatkezelők, hanem önálló adatkezelőként egyéni céljaik elérésére szándékoznak igénybe venni a Kötelezett által épített adatbázist. Ez pedig önálló adatkezelők közötti adattovábbításnak tekintendő, nem együttes adatkezelésnek.**

A Hatóság érvelését támasztja alá az adatok kezelésének feltárt gyakorlata. E szerint az adatkezelés folyamata az, hogy a kampányban regisztráltak adatait a Kötelezett egy későbbi időpontban adja át a szerződött adatkezelő részére, olyan számban, amennyire az adatot átvevő igényt tart, ezért az átvevő kifizeti az ellenértéket. Az átadott adatok mennyisége van, hogy az összes, adott kampányban regisztrált érintett adatát lefedi, de ez nem minden esetben van így. A Kötelezett és partnerei által kötött szerződés 2.3. pontja is úgy fogalmaz, hogy „azok az adatok kerülnek átadásra, amik a megrendelőnek megfelelnek, és amire a megrendelő igényt tart”, illetve a 3.3 pont szerint „a

Megrendelő átveszi azon regisztráló személyek adatait, akiket az általa megadott kritériumoknak megfelelően a Vállalkozó a 2.3 pont szerint leválogat számára”.

A gyakorlatban ez a következőképpen nézett ki: A 2012-es Cigányhoroszkóp kampányban regisztrált 185 583 fő.

Az Ez Design Kft, 185 583 adatot tartalmazó adatbázist vett át a Kötelezettől, jelenleg 167 577 személy adatát kezelik ebből a forrásból.

A Famillio Kft. egy alkalommal működött együtt a Kötelezettel, ekkor, a 2012-es Cigányhoroszkóp Kampányból 162 245 személy adatát vették át, jelenleg 102 823 személy adatát kezelik ebből a forrásból.

A Csodasövény Kft. elmondása szerint cégük és a Kötelezett abban állapodott meg, hogy a Kötelezett az épített adatbázist adatfeldolgozóként kezeli a Csodasövény Kft. számára, az adatok fizikai átadása sem történt meg, mert az adatbázis a Kötelezettnél maradt a feldolgozóként való közreműködés miatt. Az adatbázisból a cégüket érdeklő 71 309 adat felett rendelkeznek.

A Genertel Kft. egy alkalommal működött együtt a Kötelezettel. Ez alkalommal, a 2012-es Cigányhoroszkóp Kampányból 170 000 regisztrált adatot vettek át, jelenleg 135 348 személy adatát kezelik ebből a forrásból.

A TUI Magyarország Kft. 100 000 személy adatát tartalmazó adatbázist vett meg a Kötelezettől, jelenleg is ennyi adatot kezel ebből a forrásból. Tájékoztatása szerint technikai adatfeldolgozást végző alvállalkozót vesz igénybe, melyet pontosan nem nevesített. A 100 000 személy adatát tartalmazó adatbázis vételéért fizetett 2 286 000 forintos számla másolatát mellékeltek.

A Goldner Kft. és a Kötelezett együttműködése eltér az eddigiekben bemutatottaktól, köztük olyan megállapodás született, miszerint a Kötelezett az épített adatbázist anyagi ellenszolgáltatás nélkül bocsátja a Kft. részére, cserébe a Goldner Kft. három alkalommal jelenteti meg a Kötelezett hirdetését a saját oldalán, valamint saját levelezési listáján ajánlotta a Kötelezett szolgáltatásait. A Kötelezettel egy alkalommal, a 2012-es Cigányhoroszkóp kampány során működött együtt, ekkor 162 245 személy adatát tartalmazó adatbázist vettek át, jelenleg 118 352 személy adatát kezelik ebből a forrásból.

A Data-Object Kft. tájékoztatása szerint olyan megállapodás van köztük érvényben, mely szerint nincs automatikus vásárlási kötelezettségük, dönthetnek úgy a kampány végén, hogy nem vesznek át adatot az adatállományból. A Kft. úgy nyilatkozott, hogy ennek megfelelően nem vettek át adatot a Kötelezettől. A Piknik Kft. és SCITEC Kft. ugyanezt a tájékoztatást adta, tehát nem vettek át adatot a Kötelezettől.

A Kötelezett 2014. július 27-én érkezett válaszában tételesen felsorolta a további kampányokban regisztrált és átadott adatok számát. A 2012-es Nőnap cigányáldás kampányban regisztrált 8 594 fő, az adatkezelő partnereknek adatátadás nem történt. A 2012-es Mikulás kampányban 177-en regisztráltak, adatátadás nem történt. E helyen a Kötelezett korábbi nyilatkozatával ellentétesen állított, a 2013. december 12-én érkezett válaszában a 2012-es Mikulás kampányban 32 032

személy regisztrációjáról tájékoztatott. A 2012-es Világvége kampányban 2 537-en regisztráltak, adatátadás nem történt. A 2013-as Születésnap cigányáldás kampányban 3 738-an regisztráltak, adatátadás nem történt.

A 2014-es Cigányhoroszkóp kampányba a válaszadás napjáig 56 088-an regisztráltak, ebből az Ez Design Kft-nek 56 088, a Frog Media Kft-nek 51 361 adat került átadásra.

A 2012-es Cigányhoroszkóp és Romaáldás Kampány adatkezelési nyilatkozata alapján tehát a regisztráltak adatait a Kötelezetten kívül felsorolt kilenc adatkezelőből három nem kapta meg. Így tehát egyrészt a Nyilatkozat elfogadásával a regisztráló hozzájárulását adja egy olyan adatkezeléshez, ami nem következik be, másrészt a regisztrációval elvileg egyes szervezetek úgy válnának adatkezelővé, hogy az adattal ténylegesen a későbbiekben egyáltalán nem rendelkeznek. Szintén adatkezelő a Nyilatkozat alapján a regisztráció után azonnal az a Nyilatkozatban felsorolt társaság is, aki az adatokat egy későbbi időpontban kapja meg, tehát bár a Nyilatkozat alapján már adatkezelő, az adattal azonban akár több hónapig nem rendelkezik.

Továbbá a Kötelezetten kívül felsorolt kilenc adatkezelő öt kampány adatkezelési Nyilatkozatában van nevesítve, de ebből csak egyben, a 2012-es Cigányhoroszkóp Kampányban került sor az adatok átvételére hat adatkezelő esetében, tehát további négy kampányban úgy váltak a Nyilatkozat alapján adatkezelővé, hogy adatot nem vettek át.

A Hatóság tehát a Kötelezett és partnerei között fennálló együttműködést a tartalma szerint ítélte meg. Külön vizsgálta, hogy az adatgyűjtés tekintetében ki tekinthető adatkezelőnek, és külön az adattovábbítás utáni adatkezelői minőséget. Az adatgyűjtés tekintetében az állapítható meg, hogy bár a szerződés szerint a Kötelezetten kívüli társaságok az adatgyűjtéssel egyetértettek, azt támogatták, és mint az adatbázis lehetséges vevői tűntek fel, azt állítani, hogy ezáltal közös adatkezelés és közös felelősség valósul meg, nem lehet. A szerződésben foglaltakon kívül nem utal körülmény arra, hogy az egyes kampányok előtt az adatgyűjtés körülményeiről további egyeztetés zajlott volna a Kötelezett és a partnerek között. A kampányok adatkezelési nyilatkozatai nem voltak az egyes kampányok jellegzetességeihez igazítva, a nyilatkozatok teljes szövege a 2014-es cigányhoroszkóp kampány kivételével az előző öt kampányban azonos. A további, előzőekben részletezett körülmények azt támasztják alá, hogy a Kötelezetten kívül felsorolt társaságok már az adatkezelés céljának meghatározásakor sem voltak fogalmilag adatkezelőnek tekinthetőek. Az adatkezelés célja ugyanis a Kötelezett általi adatgyűjtés, majd a gyűjtött adatok továbbítása. A felsorolt társaságok az adatgyűjtést támogatták, és mint az adatbázis várományosai tűntek fel, azonban az adatgyűjtéskor nem adatkezelők, hanem az adattovábbítás címzettjei voltak. Az adattovábbítás után vált adatkezelővé az, aki az adatbázist megkapta. Egyes társaságok viszont úgy deklarálták előre adatkezelői mivoltjukat, hogy később adatezelést egyáltalán nem végeztek, az adattovábbítás címzettjei sem lettek.

Az adatgyűjtés és továbbítás gyakorlatának vizsgálata után ismét kijelenthető, hogy a Nyilatkozatban rögzítettekkel ellentétben nem közös adatkezelés valósult meg, hanem önálló adatkezelők közötti adattovábbítás. A külön adatkezelői minőséget erősíti az érintett adattörlési kérelmének végrehajtása is, mely adattörlési kérelmet az érintettnek külön-külön minden adatkezelőnél kezdeményeznie kell. A Kötelezett is kifejti, hogy ennek oka az, hogy az egyes adatkezelések külön-külön jogviszonyt jelentenek, az érintettek dönthetnek úgy, hogy egyes

adatkezelők vonatkozásában az adatkezelést megtiltják, mások esetében pedig nem. A Hatóság szerint, ha közös cél érdekében működő közös adatkezelésről lenne szó, akkor nem lenne szükség az adattörlés külön adatkezelőkénti kezdeményezésére, hanem közös adatkezelés lévén a Kötelezett, mint a regisztráció rögzítője érvényesítené a törlési kérelmet az összes adatkezelőnél a hozzájárulás, mint adatkezelési jogalap visszavonása után.

1.2 Adatmozgatás/adattovábbítás

A Nyilatkozat az alábbi tájékoztatást nyújtja az érintettnek: „Előfordulhat, hogy az Ön személyes adatainak feldolgozása során az adatok mozgatása valósul meg”. Ez a kitétel több szempontból is problémás. A Kötelezett válaszában azt írja, hogy az adatok mozgatása a felsorolt adatkezelőknek történő eljuttatást jelenti, azt az egyszeri műveletet, amikor a nevesített adatkezelők birtokába kerülnek az adatok. Az „adatmozgatás” fogalma ugyanakkor az Infotv. adatkezelést definiáló fogalom-meghatározásában nem létezik. Bár a törvény nem taxatív felsorolást, hanem a „különösen” fordulatot használja, így előfordulhat a felsoroltakon kívül más adatkezelési cselekmény, a gyakorlatban az adatkezelők között adattovábbítás, adafeldolgozó részére pedig adatátadás történik.

A Nyilatkozat ugyanakkor a Kötelezett válaszával ellentétesen nem az adatkezelés, hanem az adatheldolgozás során létrejövő „mozgatás” lehetőségéről beszél.

A Kötelezett és szerződő partnerei közötti szerződés 2.1 pontja is adattovábbításról szól, nem adatmozgatásról: „A Vállalkozó vállalja, hogy működteti az adatbázis építő online regisztrációs oldalát, a kérdőíveket (regisztrációs ívet) tartalmazó weboldalt szerverén tárolja, a weboldalt megtekintő és regisztrációs ívet kitöltő játékosok adatait tárolja, feldolgozza és a jelen keretszerződésben foglalt feltételeknek megfelelően továbbítja”.

Az Adatvédelmi Munkacsoportnak a célhoz kötöttségről szóló 3/2013. számú véleménye szerint *„A célhoz kötöttséggel szorosan összefügg az átláthatóság elve, ami előre láthatóságot jelent és biztosítja az adatalany rendelkezését adatai felett. Az előre láthatóság alapján az adatalany tudomással bír arról, hogy adatai miként kerülnek kezelésre, ami (jog)biztonságot teremt mind az adatalany, mind pedig az adatkezelő részére. Az előre láthatóság ezt meghaladóan figyelembe veszi az adatalany jogok várakozását az adatkezeléssel kapcsolatosan.”*

A Nyilatkozat megfogalmazása ezt az előreláthatóságot nem biztosítja. A megfogalmazás szerint „előfordulhat” az adatok mozgatása, ami azt sugallja, hogy az adatok mozgatása pusztán lehetőség, a Kötelezett válasza szerint viszont minden regisztrált adatot megkap minden adatkezelő, tehát e szerint nem „előfordulhat”, hanem minden adat esetében előfordul az adatmozgatás/továbbítás. Mindezekon túl a feltárt gyakorlat is mást mutat, nem minden adatot kap meg minden adatkezelő. Egyúttal a Kötelezett sem tudja előre, hogy mely adatokat fogja átadni, mert a szerződés szerint azt továbbítja, amire a megrendelő szerződött partnere igényt tart.

A 2013. december 10-én kelt nyilatkozat az előzőektől némileg eltérően fogalmaz, azonban a fogalmak használata itt meglehetősen pontatlan: „Előfordulhat, hogy az Ön személyes adatainak feldolgozása során az adatok kezelése és feldolgozása valósul meg.”

Mindezek alapján megállapítható, hogy a Nyilatkozatban és a szerződésben a fogalmak nem megfelelő használata, a tényleges adatkezelést elfedő szövegezés folytán az adatkezelés körülményeiről való tájékoztatás nem egyértelmű.

Ezen túlmenően az átláthatóság megköveteli az adatfeldolgozók pontos nevesítését is. Az adatfeldolgozásra jogosult személyről való tájékoztatáshoz nem elegendő az a Nyilatkozatban rögzített megfogalmazás, miszerint „az Adatkezelők e személyes adatokat átadhatják a velük kapcsolatban álló más társaságoknak és/vagy olyan egyéb partnereknek, amelyek az Adatkezelők megrendelése alapján meghatározott szolgáltatásokat látnak el, például telefonos ügyfélszolgálati tevékenységet vagy adatbázis kezelést végeznek” (ez a megfogalmazás az adatfeldolgozó igénybevételének lehetőségét takarja). Aki az adatkezelő számára annak megbízásából - rendszerint hivatás- vagy üzletszerűen - végzi az adatfeldolgozás szorosán vett fizikai vagy számítástechnikai teendőit, "adatfeldolgozónak" számít, és az adatok számára hozzáférhetővé tétele nem "adattovábbítás". Az adatfeldolgozó igénybevételéhez nem kell az adatalany előzetes beleegyezése, de szükséges a tájékoztatása. Az információs önrendelkezési jog érvényesülése érdekében az adatkezelőnek biztosítania kell, hogy az adatalany a személyes adatai útját a feldolgozásuk során követni, és a jogait érvényesíteni tudja, ezért az adatkezelőnek az adatkezelés megkezdése előtt nem elegendő az adatkezelési tájékoztatóban azt megjelölni, hogy az adatkezelés során adatfeldolgozót vesz igénybe, hanem az adatátvevő személyét is pontosan meg kell jelölnie, ahogy azt az Infotv. 20. § (2) bekezdése is előírja.

A Nyilatkozat kimondja továbbá, hogy „A rendszerünkben tárolt adatokat bizalmasan, az Ön által megadott keretek között kezeljük és azokat az adatkezelési felhatalmazással nem rendelkezők számára az Ön hozzájárulása nélkül nem adjuk ki”. Mivel a közösen kialakított Nyilatkozat alapján jár el minden adatkezelő, így külön hozzájárulás nélkül harmadik személynek az adatokat nem továbbíthatják. Az ügyfélként bevont adatkezelők mindegyike úgy nyilatkozott, hogy az átvett adatokat nem adták tovább harmadik személy részére, illetve ilyen harmadik személy részére történt adattovábbításról a Hatóság nem szerzett információt.

1.3 Az érintettek hozzájárulása

1.3.1 A Mikulás kapmány két rövid videófilmből áll, ami megtekinthető a honlapon regisztráció nélkül. Ha valaki el szeretné küldeni azt egy ismerősének, akkor szükséges adatai regisztrálása. A adatok megadására szolgáló mezők alatt az „elküldöm” gomb, illetve alatta „a felhasználó a küldés igénybevételével elfogadja az adatvédelmi nyilatkozatban foglaltakat” szövegű tájékoztatás szerepel, majd alatta link a nyilatkozatra mutatva. A cigányhoroszkóp kampányokban az adatok megadására szolgáló mezők alatt a „halljam a jövőt” gombra kattintva „Ön elfogadja a Cigányhoroszkóp adatkezelési feltételeit” szövegű tájékoztatás szerepel, mely szöveg egyúttal link is az adatkezelési nyilatkozatra. Ez alatt található a „halljam a jövőt” gomb. Amennyiben valaki ezt a videót kívánja egy ismerősének küldeni, úgy azt további adatmezők kitöltésével, és az alatta található „elküldöm” gomb megnyomásával teheti meg.

A Kötelezett válasza szerint az adatkezelés egyetlen és kifejezett célja a reklám és marketing anyagok küldése a regisztrált felhasználók részére, a Nyilatkozat is az ehhez adandó hozzájárulásról ad tájékoztatást.

A Nyilatkozat az adatkezelők felsorolása után úgy folytatódik, hogy „az adatkezelők a honlapokon nyújtott egyes szolgáltatásokat előzetes regisztrációhoz kötik. E szolgáltatások igénybe vételéhez történő regisztrációkor olyan adatok megadását kérjük, melyek személyes adatnak minősülhetnek.” (ilyen szolgáltatás pl. a személyes horoszkóp). A Kötelezett 2013. december 10-én kelt válaszában kifejtette, miszerint „miközben a tesztelők elenyésző kisebbségének nem volt csak egyértelmű, hogy akcióban való részvétel személyes adataik megadásával és marketing célra történő használatával jár”. Valamint a Nyilatkozat az érintett jogainál úgy tájékoztat, hogy „az adatkezelés megszüntetése azt jelenti, hogy az Ön regisztrált adatai törlésre kerülnek annál az Adatkezelőnél, amelyet értesített az adatkezelés visszavonásáról, amelynek következtében a nyereményjáték sorsolási adatbázisába sem kerül be, és így nem nyerhet.” Tehát szolgáltatás igénybevétele, és nyereményjátékban való részvétel is szerepel az adatkezelésről szóló tájékoztatóban, illetve a Kötelezett tájékoztatása szerint valamely „akcióban” vesznek részt a regisztrálók.

A regisztrálók valamely felkínált szolgáltatás igénybe vétele miatt döntöttek úgy, hogy regisztrálnak és ennek érdekében a Nyilatkozat elfogadásával hozzájárultak adataik direkt marketing célú felhasználásához. A Kötelezett által felvázolt gyakorlat is ezt támasztja alá, aki a 2012-es Cigányáldás kampányban a neve és e-mail címe megadott rubrikákba történő beírása után a „Halljam a jövőt” gombra kattintott, nem csak azért kattintott, hogy bekerüljön a Kötelezett direkt marketing adatbázisába, hanem a felkínált célból, tehát a személyes horoszkóp meghallgatása, illetve más kampányokban egyéb kisfilm megtekintése, esetleg a hajóút megnyerése végett. Ezért alkalmazta a Kötelezett azt a megoldást, hogy a Nyilatkozat elfogadása melletti checkbox előre ki volt pipálva, és nem az érintett tevételes magatartását igényelte a Nyilatkozat elfogadása, mert az adataikat a kisfilm megtekintése céljából megadók előtt sem volt egyértelmű, hogy ezzel egyidejűleg a Kötelezett direkt marketing célú adatbázisába kerülnek. Az ismerős részére kisfilm küldése során megadandó adatok alatt pedig a következő szöveg áll: „A felhasználó a küldés igénybevételevel elfogadja az adatvédelmi nyilatkozatban foglaltakat.”, mely Nyilatkozat elfogadása a Kötelezett direkt marketing célból épített adatbázisába való kerülést, és a direkt marketing üzenetekhez való hozzájárulást jelent. Itt is látható, hogy a regisztráló eredetileg az ismerősét kívánta meglepni egy üzenettel, melynek feltétele volt az üzleti célú adatkezeléshez való hozzájárulás. Az adatok megadása tehát elsőként egy szolgáltatás igénybevétele érdekében történik, mely szolgáltatás igénybevétele egyúttal a direkt marketing üzenetek fogadásához való hozzájárulást is magában foglalja.

Ez a módszer regisztrációt ösztönző megoldás, mely nem kifogásolható akkor, ha az adatkezelés fő célja direkt marketing tevékenység, és az adatkezelés körülményeiről egyértelmű és megfelelő előzetes tájékoztatást kapnak az érintettek. Mivel jelen esetben a Kötelezett adatkezelésének egésze lényegében direkt marketing célú adatkezelés, így elfogadható az a gyakorlat, hogy az érintettet a regisztrációra valamilyen játék, szolgáltatás nyújtásával ösztönzik, ami mellett nem kell külön hozzájárulás a direkt marketing célú üzenetek fogadásához. A regisztrációkor adott hozzájárulás megadásához azonban szigorú követelmény a megfelelő előzetes tájékoztatás nyújtása. Bár a Nyilatkozat tartalmazza, miszerint az adatkezelés célja a közvetlen üzletszerzés, az érintettek részére valamely terméket, szolgáltatást népszerűsítő üzenet, hírlevél küldése, ugyanakkor a dokumentumok áttanulmányozása után megállapítható, hogy az adatkezelés célja a Kötelezett részéről a reklám-üzenetek küldése mellett az adatbázis értékesítése. Erről azonban nem található az érintettek részére információ, az értékesítés, mint az adatkezelés további, dokumentált célja nem szerepel az adatkezelésről adott tájékoztatásban.

A Hatóság megállapítja, hogy a Kötelezett 2014. február 13-án kelt levelében iratellenesen fogalmazott, amikor azt nyilatkozta, hogy adatbázis-értékesítés nem történik. Bár a Kötelezett úgy fogalmaz, hogy a „regisztráltak adatait harmadik személynek nem adjuk át, azokat csak a Nyilatkozatban szereplő adatkezelők kezelik”, a felsorolt adatkezelők részére azonban ellenérték fejében történik az adatok átadása. A felek között kötött szerződés is rögzíti a Kötelezett által átadott adatokért fizetendő ellenértéket, valamint számlamásolat is van a Hatóság birtokában a Kötelezett által az adatbázisért kapott összegről.

A Hatóság álláspontja szerint a fenti gyakorlat a hozzájárulás beszerzése tekintetében a következők miatt nem felel meg az Infotv., a Grt. és az Ekertv. fent hivatkozott követelményeinek:

A vizsgált adatkezelés esetében az adatkezelés jogalapja az érintett hozzájárulása. A hozzájárulás definícióját az Infotv. és a Grt. is rögzíti, némileg eltérő szóhasználattal. Az Infotv. 3. § 7. pontja és a Grt. 6. § (1) – (2) bekezdése szerinti meghatározások alapján tehát a *hozzájárulás akkor tekinthető megadottnak, ha az önkéntes elhatározáson, valamint megfelelő tájékoztatáson alapul, határozott/kifejezett, félreérthetetlen/egyértelmű, továbbá azt az érintett előzetesen adta meg.*

Az Adatvédelmi Munkacsoport 2011. július 13-án elfogadott, a hozzájárulás fogalm meghatározásáról szóló 15/2011. számú véleményében kifejti, hogy a tájékozott hozzájárulás magában foglalja *a tények és következmények megismerését és értékelését, érthető nyelvezettel, megfelelő mélységű és pontos / helyes információ nyújtását, az adatkezelés releváns körülményeiről teljes körben, melyben benne vannak a hozzájárulás megadásának következményei is.*

A Hatóság álláspontja szerint a hozzájárulás fogalmi meghatározásának ezen eleme magában foglalja az arról való tájékoztatást is, hogy a regisztrált személy adatait az adatkezelő anyagi ellenszolgáltatás ellenében értékesítheti. Tehát az érintett információval bírjon a tényről, miszerint adatai megadásának az az egyik lehetséges következménye, hogy az adatkezelőt közvetlen anyagi előnyhöz juttatja. Az adatkezelő a regisztráció ösztönzésével azt kívánja elérni, hogy minél nagyobb adatbázist hozhasson létre, és nem pusztán közvetett anyagi előnye származik azáltal, ha a reklámja minél szélesebb érintetti körhöz eljut, hanem közvetlen anyagi haszna lesz a szerződés alapján történő adatbázis-értékesítés folytán. Az értékesítés, mint cél az adatkezelés releváns körülményének minősül, s így az adatkezelésről szóló tájékoztatónak erre vonatkozó információt is tartalmaznia kell.

Megtévesztő tehát a Kötelezett gyakorlata a hozzájárulás beszerzése tekintetében, így megállapítható, hogy a Kötelezett nem nyújt az Infotv-nek megfelelő tájékoztatást.

Nem határozott/kifejezett továbbá a hozzájárulás abban az esetben, ha nem tevőleges magatartást kíván azzal, hogy a checkbox előre ki van pipálva, így nem igényli a regisztráló megfontolását a tekintetben, hogy a hozzájárulást a pipa elhelyezésével megadja-e. Ezen gyakorlat megváltoztatását a Kötelezett az eljárás során vállalta.

1.3.2. További vizsgálandó kérdés a hozzájárulással kapcsolatban az, hogy a Nyilatkozat elfogadásával a regisztráló egy kijelentésével hozzájárulását adja adatai egyszerre több (kampánytól függően tíz, tizenkettő, négy) adatkezelő általi kezeléséhez. Az érintettnek nincs

választási lehetősége, hogy a regisztrációkor mely adatkezelő általi adatkezeléshez járul, vagy nem járul hozzá.

Az Adatvédelmi Munkacsoport a fent hivatkozott 15/2011. számú véleményében kifejti, hogy az *adatkezeléshez adott hozzájárulás akkor önkéntes, ha tényleges választási lehetőség létezik; a hozzájárulásnak konkrétan meghatározott adatkezeléshez illetve adatkezelési műveletekhez szükséges rendelkeznie, ekként a blanketta hozzájárulások alkalmazása nem elfogadható.*

Az önkéntesség tehát magában foglalja a tényleges választási lehetőséget, ami nem csak azt takarja, hogy az érintett abban dönt, hogy regisztrál, vagy nem regisztrál, hanem abban is, hogy a harmadik személynek való adattovábbításhoz hozzájárul-e. Amennyiben hozzájárul, úgy a megjelölt adatkezelők közül is választhat, különös tekintettel arra, hogy jelen esetben egy hozzájárulással nagyobb számú, egymástól teljesen eltérő profilú gazdasági társaság adatkezeléséhez való hozzájárulását kívánják meg. Mivel az adatkezelők tevékenysége nem függ egymástól és nem függ össze, nincs olyan kritérium, hogy ha az érintett valamelyik felsorolt adatkezelő adatkezeléséhez nem járulna hozzá, akkor az egész adatkezelés ellehetetlenül, vagy nem éri el a célját. Az Infotv. 3. § 11. pontja értelmében az adattovábbítás azt jelenti, hogy az adatot az adatkezelő meghatározott harmadik személy számára hozzáférhetővé teszi. Tehát az adattovábbító és az adatátvevő is adatkezelőnek minősül, ezért az adattovábbításhoz az adatalany előzetes hozzájárulása szükséges. A határozat III. 1.1 pontjában kifejtettek szerint a vizsgált adatkezelés különálló adatkezelők közötti adattovábbításnak tekintendő, s mint ilyen adattovábbításhoz, az Infotv. szerint az érintett kifejezett előzetes hozzájárulása szükséges, bármely adatkezelő vonatkozásában.

Nem jogszerű tehát az a gyakorlat, hogy a Nyilatkozat elfogadásával a regisztráló automatikusan hozzájárul a felsorolt társaságok adatkezeléséhez, így a Kötelezett nem biztosítja a hozzájárulás önkéntességét a választási lehetőség hiánya miatt.

A 2013. december 10-i keltezésű adatkezelési tájékoztató e körben is némileg eltérően fogalmaz a korábbi Nyilatkozatoktól. Itt már szerepel az adattovábbításhoz történő hozzájárulás, azonban nem külön adatkezelőnként, miközben az első mondat még a korábbi Nyilatkozatokban alkalmazott, összes felsorolt adatkezelő adatkezeléséhez való hozzájárulást rögzíti.

1.4 A 2012-es Cigányhoroszkóp és Romaáldás kampányhoz kapcsolódó, 2012. január 17-i keltezésű, a 2012-es Nőnap Cigányáldás Kampányhoz kapcsolódó 2012. március 7-i keltezésű, a 2012-es Mikulás kampányhoz kapcsolódó, 2012. december 5-i keltezésű, a 2012-es Világvégeóra kampányhoz kapcsolódó 2012. december 6-i keltezésű, a 2013-as Születésnap Cigányáldáshoz kapcsolódó 2013. június 14-i keltezésű Nyilatkozatban a Kötelezett tévesen tájékoztatta a felhasználókat az adatkezeléssel kapcsolatos jogaikról rendelkező jogszabályról, jogorvoslati lehetőségeikről, hiszen azokról a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (Avtv.) 2012. január 1-i hatályon kívül helyezése óta az Infotv. rendelkezik, továbbá jogorvoslati lehetőség és panasztétel helyeként nem jelölte meg a Hatóságot, illetve nem tájékoztatta az érintetteket a bírósági jogorvoslat lehetőségéről. A 2013. december 10-i keltezésű Adatkezelési feltételek elnevezésű nyilatkozat már helyesen jelöli meg az Infotv.-t, mint alapul szolgáló jogszabályt, jogorvoslati lehetőségekről szóló tájékoztatást azonban továbbra sem tartalmaz.

1.5 Összefoglalva, a fentiek alapján tehát megállapítható, hogy a Nyilatkozat nem megfelelően tartalmazza az Infotv. 20. §-ban előírt követelményt, mely szerint *az érintettet az adatkezelés megkezdése előtt egyértelműen és részletesen tájékoztatni kell az adatai kezelésével kapcsolatos minden tényről, így különösen az adatkezelés céljáról és jogalapjáról, az adatkezelésre és az adatfeldolgozásra jogosult személyéről, az adatkezelés időtartamáról, arról, ha az érintett személyes adatait az adatkezelő a 6. § (5) bekezdése alapján kezeli, illetve arról, hogy kik ismerhetik meg az adatokat. A tájékoztatásnak ki kell terjednie az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogaira és jogorvoslati lehetőségeire is.*

Az III. 1.1 pontban és a III.1.2 pontban kifejtettek szerint a Nyilatkozatban foglalt tájékoztatás nem egyértelmű, nem felel meg annak a feltételnek, hogy pontos/helyes információt nyújtson az adatkezelés releváns körülményeiről teljes körben, a többes adatkezelés, az adattovábbítás/adatmozgatás tekintetében, továbbá ezek következtében a III. 1.3 pontban kifejtettek alapján a Kötelezett nem biztosítja az érintett hozzájárulásának önkéntességét a választási lehetőség hiánya miatt és a tájékozottságát az értékesítési cél megjelölésének hiánya miatt.

A III. 1.2. pontban kifejtettek alapján az adatfeldolgozó személyéről való tájékoztatás nem történt meg, illetve a III.1.4 pontban kifejtett hiányosság miatt a Kötelezett megsértette az Infotv. 20. § (2) bekezdésében foglalt tájékoztatási kötelezettségét.

2. Az adatkezelés körülményeinek vizsgálata után a Hatóság álláspontja szerint a Kötelezett és szerződő partnerei által alkalmazandó megfelelő konstrukció az lett volna, ha a Kötelezett weboldalán történő regisztrációkor minden kampányban az aktuális Nyilatkozat elfogadásával egyedüli adatkezelő a Kötelezett, majd az adatokat továbbíthatja a Nyilatkozatban felsoroltak közül azoknak, akiknek a regisztráló tájékozott (különös tekintettel az adatkezelési célokra), kifejezett hozzájárulását adja. A Nyilatkozatban felsorolt bármelyik szervezet akkor válik adatkezelővé, ha az adatállományt ténylegesen megkapja. Ezáltal mindegyikük adatkezelői minősége és felelőssége is önálló.

A Nyilatkozatot úgy kell az érintettek részére hozzáférhetővé tenni, hogy a felsorolt adatkezelők között az érintett bejelölhesse, adatai mely társaság részére történő továbbításához járul hozzá. Nem lehet ugyanakkor a Nyilatkozat elfogadásának feltételül szabni az összes jövőbeni, megjelölt adatkezelő részére történő adattovábbításhoz való hozzájárulást, hiszen az adattovábbítás folytán a további adatkezeléshez történő hozzájárulásnak is fenn kell állnia annak a feltételnek, hogy a hozzájárulás önkéntes legyen, mely az előzőekben idézettek szerint tényleges választási lehetőséget is jelent. Meg kell adni a lehetőséget, hogy a regisztráló eldönthesse, a felsoroltak közül kiknek továbbíthatók az adatai. Egyúttal a további adatkezelők Infotv. 20 §-ában előírt adatkezelési tájékoztatóját is hozzáférhetővé és előzetesen megismerhetővé kell tenni, aminek ismeretében dönthet az érintett a regisztrációkor az adattovábbításhoz való hozzájárulásról.

Lényeges továbbá, hogy a Nyilatkozatnak tartalmaznia kell, miszerint az adatkezelés elsődleges célja a Kötelezett saját céljára történő direkt marketing adatbázis-építése mellett az adatbázis értékesítése. Az adatbázis értékesítését mint adatkezelési célt tehát kifejezetten meg kell jelölni a hozzájárulás alapjául szolgáló tájékoztatásban, ennek hiányában az adatkezelésről szóló tájékoztatás nem felel meg az Infotv.-ben előírtaknak.

Az adattovábbításról az Infotv. 15. § (2) értelmében adattovábbítási nyilvántartást kell vezetni. Az adattovábbítás után az adatot átvevő önálló adatkezelőként működik.

Mivel a Nyilatkozat több ponton nem megfelelően tartalmazza az adatkezelés körülményeinek meghatározását, szükséges a Nyilatkozatot a fent kifejtettek alapján módosítani, ezt rendelte el a Hatóság a határozat rendelkező részének I.1 pontjában.

Mivel a vizsgált esetben az adatkezelés jogalapja az érintett hozzájárulása, és a Nyilatkozat helytelen és nem egyértelmű tájékoztatást tartalmaz az adatkezelésről, ezért az érintettek téves információk alapján adták hozzájárulásukat az adatkezeléshez. (A helytelen információkra alapozott hozzájárulás nem tekinthető olyan jogalpnak, mely alapján az adatkezelés végezhető.) Az adatkezelés jogszerűsége érdekében tehát a korábbi Nyilatkozatok alapján regisztráltak utólagos hozzájárulását kell kérni a módosított Nyilatkozatban foglaltak alapján történő adatkezeléshez, illetve a regisztrációt meg nem erősítő adatait törölni. Ezt rendelte el a Hatóság a határozat rendelkező részének I.2. és I.3. pontjában.

3.A Kötelezetten kívül ügyfélként bevont azon adatkezelők esetében, akik átvettek adatokat a Kötelezettől, a hozzájárulás megerősítése szükséges a következők miatt:

Az érintett a Kötelezett oldalán történő regisztrációkor úgy adott hozzájárulást az adatkezeléshez, hogy a Kötelezett nem biztosította az érintett hozzájárulásának önkéntességét a választási lehetőség hiánya miatt és a tájékozottságát az adatkezelés Infotv-ben előírt körülményeiről. Kifogásolható tehát az így regisztrált adatok átvétele is. Bár az érintetteknek a Nyilatkozatban felsorolt adatkezelők leiratkozási lehetőséget biztosítanak, előfordulhat, hogy az adatkezelő nem vette fel hírlevél vagy egyéb üzenet útján a kapcsolatot az érintettel, illetve a feltárt gyakorlat szerint a felsorolt adatkezelők nem is mindegyike kapta meg a regisztrált adatokat, így az érintettnek nem lehet pontos információja arról, hogy adatai mely adatkezelők kezelésébe kerültek. Továbbá az adatvédelmi munkacsoport 2004. február 27-én elfogadott 5/2004. és a 2011. július 13-án elfogadott 15/2011. számú véleményeiben az e-mailben küldött direkt marketing anyagokkal kapcsolatban megfogalmazott álláspontja szerint: *„az ilyen mailek fogadására vonatkozó hallgatólagos hozzájárulás nem összeegyeztethető a 95/46/EK irányelv hozzájárulásra vonatkozó fogalom-meghatározásával.* Nem elég tehát a direkt marketing anyagokra vonatkozó negatív megerősítés, tehát ha az érintett nem tiltakozik, akkor adata kezelhető, hanem a pozitív és határozott utólagos hozzájárulás beszerzésére van szükség a Kötelezett által nem jogszerűen felvett és tőle így átvett adatok tekintetében.

Az adatkezelőknek kell tehát felvenni a kapcsolatot az átvett adatbázis alanyaival, tájékoztatni őket, hogy a Kötelezett oldalán történt regisztrációjuk alapján történt adattovábbítás nem minősül az Infotv-ben előírt rendelkezéseknek megfelelőnek, és biztosítani a lehetőséget, hogy rendelkezzenek az adatbázisban maradásról, vagy a törlésről. A hozzájárulást kifejezetten meg nem adók adatait törölni kell. Ezt rendelte el a Hatóság a rendelkező rész II.1. pontjában.

A Data-Object Bt., a Piknik Kft., és a SCITEC Kft. vonatkozásában az eljárás azért kerül megszüntetésre, mert a feltárt tényállás szerint ezen társaságok egy alkalommal sem vettek át adatot a Kötelezettől, így tényleges adatkezelést nem végeztek.

4. A tesztrejestráció tapasztalatai

A Hatóság ügyintézője által a Kötelezett honlapján regisztrált címre ismeretlen feladótól érkezett levelekkel kapcsolatban a következő megállapítások tehetők:

A Hatóság kérdésére az összes vizsgált adatkezelő azt a tájékoztatást adta, hogy a kérdéses cím nem az ő kezelésükben van, valamint harmadik személy részére a regisztrált adatokat nem továbbították. Arra vonatkozó bizonyítékot a Hatóság nem talált, hogy az adatkezelők bármelyike továbbította volna az adatokat az üzenet feladó adatkezelőnek. A Kötelezett által 2014. június 27-én csatolt jegyzőkönyv szerint a Hatóság által 2013. augusztusban, a 2013-as Cigányáldás kampányban regisztrált adatot nem továbbították más adatkezelőnek, így az ügyfélként bevontaknak sem.

A tesztrejestráció során rögzített cím egyrészt a freemail rendszerében történő regisztrációkor adott hozzájárulással kerülhetett a feladó birtokába (a freemail.hu adatkezelési szabályzat 11. pontja szerint „a freemail fenntartja magának a jogot, hogy a regisztrációkor megadott adatok alapján felhasználóinak célzott (perszonalizált) reklám leveleket, valamint a levél végén található reklámot küldjön”), másrészt felmerült annak lehetősége, hogy a küldő címek tulajdonosa spammer tevékenységet folytat, és úgy gyűjt címlistát, hogy az ingyenes levelezőprogramok felhasználóinak e-mail címeket különböző robot programokkal megfejti. Jelen eljárás kereteit meghaladja annak bizonyítása, hogy az ilyen jellegű spam tevékenység elhárítását vagy az ez elleni fellépés eszközeit, és ebben az adatkezelő felelősségét vizsgálja.

Egyéb üzenet egyik vizsgált adatkezelőtől sem érkezett. A Hatóság által regisztrált adatok vonatkozásában a vizsgált ügyfelek tekintetében jogellenes adattovábbítás nem nyert bizonyítást.

5. Adattörlés az érintett kérelmére

Az eljárás részét képező egyedi panasszal kapcsolatban az alábbi megállapítások tehetők:

A Kötelezett az első végzésre adott válaszában a Hatóság eljárását egészében alaptalannak tekintette, állítása szerint a kérdéses személynek a törlési kérelme teljesítése után hírlevelet nem küldtek ki. A Hatóság vizsgálata azonban fényt derített arra, hogy a hírlevélküldő-rendszer tesztelése során valóban küldtek reklámanyagot az elméletileg már törölt címre (illetve címekre, mert az eljárás több személyt érintett), valamint a Kötelezett belső vizsgálata feltárta, hogy két alkalommal is - 2013. június 4-én és 2013. augusztus 5-én - történt már törölt személyeket is tartalmazó adatbázis használata.

A Kötelezett válaszában azt a tájékoztatást adta, miszerint a belső vizsgálatuk eredményét ismerve felhívta az informatikusai figyelmét, hogy a személyes adatok kezelésével összefüggésben fokozott gondossággal járjanak el, illetve bármilyen, az előzetesen jóváhagyott, bevett gyakorlattól eltérő eljárást csak az ügyvezető előzetes hozzájárulása esetén alkalmazhatnak.

Az Infotv. 4. § (4) bekezdése kimondja, miszerint *az adatkezelés során biztosítani kell az adatok pontosságát, teljességét és - ha az adatkezelés céljára tekintettel szükséges - naprakészességét, valamint azt, hogy az érintettet csak az adatkezelés céljához szükséges ideig lehessen azonosítani.*

7. § (1) Az adatkezelő köteles az adatkezelési műveleteket úgy megtervezni és végrehajtani, hogy az e törvény és az adatkezelésre vonatkozó más szabályok alkalmazása során biztosítsa az érintettek magánszférájának védelmét.

(2) Az adatkezelő, illetve tevékenységi körében az adatfeldolgozó köteles gondoskodni az adatok biztonságáról, köteles továbbá megtenni azokat a technikai és szervezési intézkedéseket és kialakítani azokat az eljárási szabályokat, amelyek e törvény, valamint az egyéb adat- és titokvédelmi szabályok érvényre juttatásához szükségesek.

(3) Az adatokat megfelelő intézkedésekkel védeni kell különösen a jogosulatlan hozzáférés, megváltoztatás, továbbítás, nyilvánosságra hozatal, törlés vagy megsemmisítés, valamint a véletlen megsemmisülés és sérülés, továbbá az alkalmazott technika megváltozásából fakadó hozzáférhetetlenné válás ellen.

A fenti előírások érvényesülését a Kötelezett nem biztosította azáltal, hogy a munkatársai a nem aktuális, nem naprakész adatokat tartalmazó adatbázissal is aktív műveleteket tudtak végezni. A Kötelezett felelősségét súlyosbítja, hogy a többszöri jelzés ellenére, az eljárás megindítása után sem érzékelt a jogellenes adatkezelést. Nyilvánvalóvá vált, hogy adatkezelőként nem járt el a megfelelő gondossággal, a munkatársak utasításokkal történő ellátása nem eredményezte megfelelően az adatvédelmi jogszabályok érvényesülését, illetve az általa végzett adatkezelésnek nem minden részletéről rendelkezik megfelelő információval. Mivel a Kötelezett a tájékoztatása szerint több, mint 342 000 személy adatát tartalmazó adatbázis felett rendelkezik, különösen fontos adatkezelés egésze tekintetében az átláthatóság biztosítása. Olyan belső szabályzatot, szervezési intézkedéseket kell kialakítania, hogy a munkavállalók előtt is egyértelmű legyen az adatkezelésre vonatkozó feladatok végrehajtása során a jogszabályi előírások mindenkor érvényre juttatásának módja. A feladat-meghatározások során az adatbázis kezelésének jogosultságait olyan részletességgel kell rögzíteni, hogy az adatkezelés teljes folyamata során ne legyen kérdéses az adatalanyt érintő garanciák biztosításának mikéntje.

A Kötelezett tehát megsértette az Infotv. 4. § (4) bekezdését, a 7. § (1)-(3) bekezdéseit azzal, hogy már törölt személyeket tartalmazó adatbázist használt fel a hírlevélküldés során, e két alkalommal 26 személy törölt adatai kerültek újból kezelésre, illetve nem törölte megfelelően az általa kezelt adatokat, amivel megsértette az Infotv. 17. § (2) bekezdés b) pontját, valamint az Infotv. 3. § 13. pontját.

6. Fentiekre tekintettel a Hatóság a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és jelen határozatban a Kötelezettet adatvédelmi bírság megfizetésére kötelezte, és az Infotv. 61. § (1) bekezdés c) pontja szerint felszólította adatkezelési gyakorlatának jogszabályoknak megfelelő átalakítására.

Jelen határozat természetesen nem tanúsítja a Kötelezett által végzett adatkezelés jogszerűségét azon kérdésekben, melyek vizsgálatára az adatvédelmi hatósági eljárás során nem került sor, és nem tanúsítja az eljárás során megküldött szabályzatok teljes körű megfelelését sem.

A direkt marketing célú adatkezelés összetettsége és az ügy sajátosságai folytán a hozzájárulással kapcsolatos jogértelmezés más adatkezelésekre nem feltétlenül iránymutató.

III. Egyéb eljárási szabályok:

Az Infotv. 61. § (1) ekezdésének f) pontja értelmében a Hatóság az Infotv. 61. § (3) bekezdése szerinti, százezer forinttól tízmillió forintig terjedő bírság kiszabására jogosult jogellenes adatkezelés esetén.

Abban a kérdésben, hogy indokolt-e adatvédelmi bírság kiszabása, a Hatóság az Infotv. 61. § (4) bekezdése alapján mérlegelte az ügy összes körülményét. Ennek alapján, mivel a Kötelezett éveken keresztül folytatott gyakorlatával nagyszámú érintett adatát helytelen tájékoztatáson alapuló adatkezelési nyilatkozat alapján kezeli, előzetes tájékoztatási kötelezettségének nem megfelelő módon tett eleget, illetve jogellenes adatkezelést végzett a törölt személyek adatát felhasználó hírlevél-küldés során, szükségesnek tartotta bírság kiszabását. A bírság összegét a Hatóság jogszabályon alapuló mérlegelési jogkörében eljárva határozta meg. Kiszabása során figyelembe vette az eset összes körülményét, így a következőket:

Értékelte az adatkezelési Nyilatkozat megtévesztő voltát a többes adatkezelés és az ehhez való hozzájárulás, valamint a nem teljes körű előzetes tájékoztatás kérdésében. A Hatóság súlyosnak ítélte a jogsértést amiatt, mert az érintettek hozzájárulásának alapjául szolgáló tájékoztatás a Kötelezett helytelen gyakorlata miatt nem felel meg az Infotv. követelményeinek, értékelte azt, hogy ezen nyilatkozat alapján a regisztráltak száma, érintetti kör nagysága 300 000 körüli személy, tehát az érintetti kör igen nagy.

Értékelte továbbá a már törölt adatokra való hírlevél-küldéssel megvalósuló jogellenes adatkezelést. Az egyedi panasz vizsgálata során derült fény a 26 személyt érintő jogsértésre. Figyelembe vette ezen jogsértés súlyát, ami a Hatóság szerint súlyos egyrészt azért, mert a törölt adatok újbóli felhasználása az érintettek információs önrendelkezési jogának gyakorlását akadályozta, valamint azért, mert az adatkezelő a munkatársai által végzett jogellenes adatkezelést a Hatóság jelzése ellenére sem észlelte. Ez utóbbi körülményt a bírság megállapítása során bírságnövelő körülményként értékelte. Figyelembe vette továbbá azt, hogy a jogsértés ismétlődőnek tekinthető amiatt, hogy a jogsértés két alkalommal valósult meg, illetve az érintetti kör nagyságát, ami 26 főt jelent.

A bírság összegének megállapításánál bírságcsökkentő körülményként értékelte azt, hogy a Kötelezett az eljárás során több alkalommal az észlelt hiányosságoknak megfelelően módosította a Nyilatkozat egyes részeit, ez azonban az adatkezelésének egész rendszerét nem érintette.

A bírság összegének meghatározásakor fentiekén kívül figyelembe vette a Hatóság a Kötelezett gazdasági súlyát, a 2013. évi beszámolója szerinti bevételét ....

A Hatóság a Kötelezetten kívül az eljárásba ügyfélként bevont többi adatkezelővel szemben bírságot nem szabott ki amiatt, mert az adatkezelők az átvett adatokat nem továbbították, azokat csak saját céljaikra használták, tehát nem volt olyan ellenőrizhetetlen adatmozgás, mely az ő tevékenységüket érintette.

Jelen határozat a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 71. § (1) bekezdésén és a 72. § (1) bekezdésén alapul.

A határozat a Ket. 73/A. § (3) bekezdése alapján a közlés napján jogerőre emelkedik. A fellebbezést a Ket. 100. § (1) bekezdésének d) pontja zárja ki. A határozat bírósági felülvizsgálatának lehetőségét a Ket. 100. § (2) bekezdése biztosítja, a Fővárosi Törvényszék illetékességét a polgári perrendtartásáról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 326. § (7) bekezdése alapján állapítottam meg. A keresetlevél benyújtásának helyét és idejét a Pp. 330. § (2) és (3) bekezdése határozza meg. A tárgyalás tartása iránti kérelem lehetőségéről szóló tájékoztatás a Pp. 338. § (1) és (2) bekezdésén alapul.

Az Infotv. 61. § (1) bekezdésének f) pontja értelmében a Hatóság az Infotv. 61. § (3) bekezdése szerinti, százezer forinttól tízmillió forintig terjedő bírság kiszabására jogosult jogellenes adatkezelés megállapítása esetén. A bírság összegét a Hatóság jogszabályon alapuló mérlegelési jogkörében eljárva az Infotv. 61. § (4) bekezdése alapján határozta meg.

A bírságot a megfelelő számlaszámra megfizetni a pénzforgalom lebonyolításáról szóló 18/2009. (VIII. 6.) MNB rendelet (a továbbiakban: MNB rendelet) 25. § a) pontjának aa) alpontjában (átutalás), b) pontjának bb) alpontjában (készpénzbefizetés fizetési számlára), c) pontjának ca) alpontjában (készpénzátutalás) felsorolt fizetési módok formájában lehet. A kötelezettség teljesítése során irányadó az MNB rendelet VI. fejezete, azzal a kitételrel, hogy a Hatóság épületében nincs lehetőség a bírságösszeg befizetésre.

A pénzfizetési kötelezettség önkéntes teljesítésének elmaradása esetén Ket. 129. §-a szerint a kötelezett szabad rendelkezése alatt álló, pénzügyi intézménynél kezelt összeget, vagy ha ez természetes személy esetében nem lehetséges, a kötelezett munkabérét kell végrehajtás alá vonni.

A késedelmi pótlék mértékéről szóló tájékoztatásom az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 165. § (2) bekezdésében foglaltakon alapul. Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 42. § (3) bekezdése szerint a jogerősen kiszabott és meg nem fizetett bírság, valamint a meg nem fizetett bírság miatt jogerősen kiszabott és meg nem fizetett késedelmi pótlék köztartozásnak minősül, és adók módjára kell behajtani.

A Ket. 74. §-a alapján a Kötelezett a teljesítési határidő lejárta előtt benyújtott kérelmében annak igazolásával kérheti a Hatóságtól a pénzfizetési kötelezettség teljesítésére halasztás vagy a részletekben történő teljesítés (a továbbiakban együtt: fizetési kedvezmény) engedélyezését, hogy rajta kívül álló ok lehetetlenné teszi a határidőre való teljesítést, vagy az számára aránytalan nehézséget jelentene.

A határidő lejártá után az ügyfél - feltéve, hogy a végrehajtást még nem indították meg - az igazolási kérelem egyidejű benyújtásával kérhet fizetési kedvezményt. Ha a Hatóság elutasítja az igazolási kérelmet és a fizetési kedvezmény iránti kérelmet, egyidejűleg dönt a végrehajtás megindításáról is.

Amennyiben részletfizetésre vonatkozó kérelmet kíván előterjeszteni, úgy az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 28. § (1) bekezdésére tekintettel illetéket kell fizetni, mivel a fizetési könnyítésre vonatkozó eljárás nem tartozik a 33. § (2) bekezdésében foglalt alkotmányos jogok érvényesítése okán illetékmentes eljárások körébe. Az Itv. 29. § (1) bekezdés szerint a kérelemre indult elsőfokú eljárás illetéke 3000 Ft, melyet a kérelem beterjesztésével egyidejűleg kell leróni.

Az illeték mértékéről és az illetékfeljegyzési jogról való tájékoztatás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 43. §-ának (3) és (4) bekezdésén, valamint a 62. § (1) bekezdésének h) pontján alapul.

A határozatnak a Hatóság honlapján történő nyilvánosságra hozatalát a nagyobb számú érintett jogainak védelme érdekében az Infotv. 61. § (2) bekezdése alapján rendelttem el.

Az adatvédelmi hatósági eljárásnak az Infotv. 60. § (5) bekezdésében megszabott határideje a Kötelezett tekintetében 45 nappal került túllépésre, figyelembe véve, hogy a Ket. 33. § (3) bekezdésének c) pontja szerint a hiánypótlásra, illetve a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére irányuló felhívástól az annak teljesítéséig terjedő időszak az ügyintézési határidőbe nem számítandó bele. A határidő túllépésének oka az volt, hogy az eljárás előrehaladottabb szakaszában merült fel a további ügyfelek bevonásának szükségessége, majd ezen ügyfelektől a válaszok beérkezése és a beküldött dokumentumok elemzése szükséges volt a határozat megalapozott meghozatalához.

A Hatóság feladat- és hatáskörét, valamint illetékességi területét az Infotv. szabályozza.

Budapest, 2014. július 29.

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár